

C/ DOCTOR COBERA, 24
08328 ALELLA (BARCELONA)

TEL.: 93 540 64 83

FAX: 93 555 10 40

CORREU@ACTIUM.CAT

Actium®

GESTIÓ DEL PATRIMONI
HISTÒRIC I ARQUEOLÒGIC

Intervenció arqueològica
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau,
Pavelló de l'Administració – Sales
Annexes, carrer de Sant Antoni Maria
Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí,
55-95 / carrer del Mas Casanovas, 70-90 i
carrer de Cartagena, 334-372.

Barcelona,
el Barcelonès

OSCAR CASTRO LÓPEZ
ESTEVE NADAL ROMA
ALELLA, SETEMBRE DE 2013

Memòria

Núm. Exp. Dept. Cultura: 470 K121 NB-2013/1-9549
470 K121 NB-2013/2-9675
470 K121 NB-2013/4-10119
470 K121 NB 2013/3-9670

Codi Servei d'Arqueologia ICUB: 008/13

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

SUMARI

1.	SITUACIÓ.....	3
2.	MARC GEOGRÀFIC I GEOLÒGIC	3
3.	CONTEXT HISTÒRIC I ARQUEOLÒGIC.....	4
3.1.	Context històric.....	4
3.2.	Antecedents arqueològics.....	11
4.	MOTIVACIÓ I OBJECTIUS.....	12
5.	FONAMENTS DE DRET	13
6.	TREBALLS REALITZATS.....	13
7.	METODOLOGIA	13
8.	RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ.....	14
9.	AFECTACIÓ DE RESTES ARQUEOLÒGIQUES	15
10.	CONCLUSIONS.....	16
11.	BIBLIOGRAFIA	16

ANNEX 1. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

ANNEX 3. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA

ANNEX 4. UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes, carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 / carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FITXA TÈCNICA

Tipus d'intervenció	Preventiva
Activitat autoritzada	Control i excavació arqueològica
Dates autoritzades	Del 27 de febrer al 28 de març, del 8 al 19 d'abril i del 6 al 15 d'agost de 2013
Núm. Exp. Dept. Cultura	470 K121 NB-2013/1-9549 470 K121 NB-2013/2-9675 470 K121 NB-2013/4-10119 470 K121 NB 2013/3-9670
Codi Servei Arqueologia ICUB	008/13
Promoció	Fundació Privada Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
Execució de l'obra	TEYCO
Execució de la intervenció	Actium Patrimoni Cultural, SL
Direcció tècnica	Esteve Nadal i Roma Oscar de Castro López
Lloc de la intervenció	Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Recinte Històric, carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 / carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Població i comarca	Barcelona, el Barcelonès
Coordenades UTM (ETRS89)	X = 430992.9 / Y = 4584810.7 / Z = 56.40 msnm
Paraules clau	Hospital de la Santa Creu i Sant Pau Mas Xifré Font
Resum	Les tasques de control i excavació arqueològica vinculades al projecte d'obra de rebaix i construcció d'un auditori a l'entrada principal de l'edifici del Pavelló de l'Administració de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, han permès localitzar els fonaments i el canal d'una font ornamental corresponent al Mas Xifré i dos trams de col·lector de la xarxa de clavegueram del Pavelló de l'administració del l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

1. SITUACIÓ

L'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, es troba localitzat al districte d'Horta-Guinardó de Barcelona en la confluència dels districtes de Gràcia i Nou Barris, entre els carrers de Sant Antoni Maria Claret, Sant Quintí, del Mas Casanovas i de Cartagena.

El complex ocupa un total de nou illes de l'eixample, amb l'eix orientat nord-sud, conformant un romb, en direcció al Temple de la Sagrada Família seguint l'avinguda de Gaudí.

Les coordenades UTM (Datum ED50, fus 31N) de la part central del Pavelló de l'Administració són:

$$X = 430992.9 / Y = 4584810.7 / Z = 56.40 \text{ msnm}$$

2. MARC GEOGRÀFIC I GEOLÒGIC

Situada a menys de dos-cents quilòmetres de la frontera amb França, Barcelona és una ciutat oberta al Mediterrani, causant del clima i les temperatures agradables de la capital catalana.

A més del mar, la muntanya també forma part del paisatge de Barcelona. La ciutat, de 100,4 quilòmetres quadrats, està envoltada per la serralada de Collserola a l'oest i la muntanya de Montjuïc, que s'aixeca vora el litoral.

Tot de petit turons, com el de Monterols, el Putget, el Carmel, la Rovira i la Peira, s'aixequen al pla de Barcelona, delimitat per dos rius, el Llobregat al sud i el Besòs al nord¹.

La serra de Collserola, així com els turons de Monterols, el Putget, el Carmel i la Rovira són formats per pissarres i gresos intruïts per granitoides i, localment, per calcàries; totes aquestes roques d'edat paleozoica. Un sistema de falles esglaona aquests conjunts de roques fins a sota el mar.

Als graons més baixos, sobre les roques paleozoiques, hi ha dipòsits més moderns, del Neogen, en concret del Miocè, amb abundats restes fòssils marins que es poden observar a Montjuïc, i del Pliocè, que afloren en petits relleus com el Mont Taber, primigeni assentament romà de la ciutat.

Al pla de Barcelona tots els materials paleozoics, miocens i pliocens són recoberts per dipòsits del Quaternari antic o Plistocè damunt dels quals hi ha materials més recents, del Holocè.

Al peu de la serra de Collserola aquests dipòsits són formats per arrossegalls procedents d'aquests relleus i a la part baixa de la ciutat per dipòsits de platja o d'antigues maresmes, que

---

¹ Ajuntament de Barcelona, http://w3.bcn.cat/turisme/0,4022,495525130_543993761_1,00.html, data de consulta 17 de setembre de 2013

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

permeten reconstruir el traçat del litoral en diferents moments del passat. A banda i banda del pla de Barcelona, i separats per Montjuïc, s'estenen els deltes del Llobregat i del Besòs².

El Barri de la Sagrada Família on s'aixeca l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau pertany al Eixample. Està delimitat pel passeig de Sant Joan, la Gran Via de les Corts Catalanes i els carrers Dos de Maig i de Sant Antoni Maria Claret. Limita amb els barris de Dreta de l'Eixample i Fort Pienc, i els districtes de Gràcia, Horta-Guinardó, i Sant Martí.

És un barri de tipus residencial, comercial i de negocis però fins a la segona meitat del segle XX hi hagué una important presència industrial, un exemple és l'antiga Fàbrica Damm. L'antic mercat de la Sagrada Família va ser abans de 1936 la fàbrica de General Motors a Barcelona. I on ara hi ha el poliesportiu municipal, hi havia la fàbrica tèxtil SAFA.

Els eixos comercials més importants es situen a l'entorn del temple, amb les places de la Sagrada Família i la de Gaudí, a l'Avinguda Gaudí, i al mercat de la Sagrada Família entre els carrers Provença, Padilla i Mallorca.

Abans de la guerra civil espanyola, la zona central del barri (Marina/València) era anomenada coma "Poblet", donada la concentració d'habitatges i cases, enmig de una zona més aviat agrícola³.

3. CONTEXT HISTÒRIC I ARQUEOLÒGIC

3.1. Context històric

La gènesi dels barris extramurs⁴

Durant el segle XVIII la relació existent entre la ciutat de Barcelona i els pobles dels voltants era molt intensa. Del portal de Sant Antoni sortia el camí cap a Sants, i del portal de l'Àngel el camí de Gràcia. El trànsit era tan tal que es van instal·lar serveis regulars de cotxes de cavalls. El 1824 es van plantar quatre fileres d'arbres al voltant del vell camí de Gràcia, que es convertí en un passeig tant per als barcelonins com per als graciencs. Més tard, es van construir jardins amb berenadors i locals a l'aire lliure on es feia teatre, balls i concerts de música i atraccions.

Entre el 1854 i el 1856 s'aconsegueix enderrocar les muralles en un curt període de govern progressista, però fins al 1858 no es va permetre de fer un pla per eixamplar urbanísticament la ciutat.

Va ser l'any 1859 quan el consistori barceloní va convocar un concurs de projectes urbanístics, del qual va sorgir guanyador el de l'arquitecte Rovira i Trias. Paral·lelament, el govern central en va encarregar un altre a l'enginyer Ildefons Cerdà, un pla que va imposar per un decret que anul·lava la decisió de l'Ajuntament de Barcelona. Aquella intromissió centralista no va agradar gens a la ciutat, malgrat que establia un projecte millor. El Pla Cerdà aprovat es va rebutjar per

² IGC, http://www.igc.cat/web/files/201010_igc_racab_plafo_fabra.pdf, data de consulta 17 de setembre de 2013

³ Viquipèdia, http://ca.wikipedia.org/wiki/Sagrada_Fam%C3%ADlia_%28Eixample%29, data de consulta 17 de setembre de 2013

⁴ Extret de <http://www.bcn.cat>, data de consulta 17 de setembre de 2013

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

la mesura centralista del govern i pel gran nombre d'espais "desaprofitats" en jardins. El seu pla no es destinava, només, a l'espai que avui ocupa el districte de l'Eixample; va plantejar un eixample entre Montjuïc i el riu Besos, incloent-hi el terme de Sant Martí.

L'Eixample es va construir en els anys de la industrialització de Catalunya, a la darrera del segle XIX i començament del XX. La part central, la dreta de l'Eixample, va ser el barri de la burgesia que va introduir a casa seva un estil propi, el modernisme, reflex d'aquell moment. Malgrat concentrar-se en aquesta zona un bon nombre dels edificis significatius, la resta dels que hi havia també a altres barris com el Fort Pienc, la Sagrada Família, Sant Antoni o l'esquerra de l'Eixample, van ser influïts per aquest corrent. Tot l'Eixample constitueix un conjunt arquitectònic modernista únic a Europa.

Cerdà amb el seu pla volia dissenyar una ciutat igualitària, on no es diferenciessin uns barris dels altres per les condicions de vida imposades. Els mateixos serveis es preveïen uniformement per a tots els racons.

Es basava en una gran xarxa de carrers perpendiculars i travessers. Tots ells uniformes, excepte dues vies esbiaixades superposades -la Diagonal i la Meridiana- i la Gran Via de les Corts Catalanes. El punt on es trobaven aquests eixos era el gran centre de comunicacions de l'Eixample, en el qual es preveïa una gran plaça, la de les Glòries Catalanes. Amb un gran rigor, va preveure el repartiment uniforme de zones de serveis, com ara mercats, centres socials i esglésies, i uns grans parcs de districte.

Les illes no eren ben bé quadrades, ja que, per facilitar la visibilitat, a les cantonades es tallaven els angles en forma de xamfrà. A l'interior de cada una només es permetia construir en un o dos costats, i la resta de l'espai es deixava per al jardí dels veïns. Les cases no havien de tenir més de tres pisos d'alçada (16m.), ni tampoc no havien de ser gaire profundes. Cerdà ho va establir així perquè considerava que la salut dels ciutadans depenia de poder viure en unes cases ben il·luminades per en les quals circulés l'aire net dels jardins que les havien d'envoltar per tot arreu.

Pel que fa als jardins, a més dels arbres dels carrers i els jardins de cada illa de cases, a cada barri es feia un gran parc de quatre a vuit illes d'extensió. A més a més, a la zona del Poblet, avui barri de la Sagrada Família, hi preveïa un gran hipòdrom i un gran bosc a l'extrem de llevant de la ciutat, a la riba del Besòs. Igualment es preveïen tres hospitals fora de la trama de carrers.

Tot i que en aquell moment era difícil d'imaginar-se l'existència de l'automòbil, es va deixar carrers espaiosos, per on podien circular els carros, els cotxes i els tramvies de cavalls.

La Dreta de l'Eixample va ser el sector on començà a materialitzar-se el projecte d'Ildefons Cerdà. S'estén entre els carrers de Balmes -constituït durant molts anys en barrera, pel pas a cel obert del tren de Sarrià- i el Passeig de Sant Joan, una de les vies muntanya-mar bàsiques del projecte de Cerdà.

El primer grup d'habitatges es va construir a l'actual encreuament dels carrers del Consell de Cent i Roger de Llúria. La Dreta de l'Eixample inicialment acollí algunes implantacions industri-

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

als importants, com la fàbrica Elizalde, una de les primeres d'Espanya en fabricar automòbils i motors.

De mica en mica, però, es va convertir en el barri en el qual s'ubicava preferentment la residència burgesa, amb l'esclat artístic del modernisme representat per edificis tan destacats com la Pedrera, la Casa Batlló i la Casa Amatller, entre molts altres.

Juntament amb la residència, i sovint desplaçant-la, l'activitat econòmica terciària s'hi anà localitzant cada vegada amb més força: comerç, oficines, seus d'empreses, cinemes, teatres, etc, especialment a la zona més central (entre Llúria i Balmes) i entorn el potent eix del Passeig de Gràcia, que seguia l'antic camí que unia la ciutat emmurallada amb el municipi de Gràcia. Aquest eix segueix sent avui el centre del dinamisme econòmic i la projecció comercial de la ciutat.

És a remarcar el fet que la Plaça de Catalunya no estava prevista al Pla Cerdà. Aquest "oblit" quedà corregit per la força dels fets: la seva posició de frontissa entre la ciutat vella i el nou Eixample la constituïa de forma natural en el centre neuràlgic de la ciutat; el pas dels anys no ha fet sinó refermar-ho.

Més enllà del límit de la dreta de l'Eixample, a la part alta, hi ha el barri de la Sagrada Família, que abans es coneixia com el Poblet. El Poblet era un veïnat que durant molts anys es va reduir a camps, amb un petit nucli de cases baixes situades al voltant de l'actual carrer de València. No va arribar a tenir una certa entitat fins als primers anys del segle XX, com a barri obrer a l'entorn de moltes indústries.

El que avui li dóna personalitat és el temple de la Sagrada Família. Va ser encarregat com a temple expiatori i es va projectar el 1881 en uns terrenys del terme de Sant Martí, quan al seu voltant tot eren camps. El projecte va ser encarregat inicialment a l'arquitecte Francesc de Paula Villar i el va continuar un jove i llavors poc conegut arquitecte anomenat Antoni Gaudí, que es va fer càrrec de les obres quan tot just es començava a construir la cripta d'estil neogòtic. Actualment el temple és l'obra de Gaudí més coneguda arreu del món i el lloc més visitat pels turistes de la ciutat.

L'avinguda de Gaudí travessa el barri, unint la Sagrada Família amb una altra obra cabdal del modernisme català: l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, de Lluís Domènech i Montaner. Ambdós edificis declarats Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.

Casa Milans o Torre Xifré⁵

Dels masos existents en el vessant del turó de la Rovira, destacava la casa Milans o Torre Xifré tal i com deixava constància Victor Balaguer en la seva "Guía de Barcelona a Granollers por el Ferro-carril", de l'any 1857

---

⁵ Carme Martín Falcón, Memòria dels barris, "Un barri únic al món", en <http://memoriadelsbarris.blogspot.com.es/search/label/Guinard%C3%B3%20-%20masies>. Data de consulta 27 de març de 2013

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

“Aquella casa blanca que veis asomar allà en la falda de la muntanya, es la llamada torre de Milans, propiedad hoy de D. José Xifré, quien está haciendo en ella grandes mejoras para convertirla en un delicioso sitio de recreo”⁶

Làmina 1. La Torre de Xifré, situada als terrenys comprats per l'Hospital, vista des de la Travessera Baixa de Gràcia, En: *De Santa Creu a Sant Pau, El llegat de Pau Gil, 1892-1913 (IV) La gestació de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau*, <http://desantacreuasantpau.blogspot.com.es/search/label/Llegat%20de%20Pau%20Gil>, data de consulta: 4 de juliol de 2013

La Torre Xifré estava situada en la part de sota de la Travessera de Gràcia, motiu pel qual no quedava inclosa en la part de terreny que els Xifré van transferir a la junta administrativa de l'Hospital, que consta a l'escriptura de compra venda de data 7 de maig de 1890.

La venda de la torre es va produir finalment en 1898, i en 1903 l'Ajuntament de Barcelona va declarar el tros de la Travessera que anava des del carrer Igualtat (ara Cartagena) fins el que havia de ser el carrer Catalunya (ara Sant Quintí), "sobrant de camí" amb l'entrada en servei del carrer de Coelo (avui Sant Antoni Ma. Claret). Aquestes modificacions van obligar a pactar amb els propietaris de les parcel·les de la urbanització d'en Xifré de sota de la Travessera de Gràcia. Per fi ja es podia fer la façana de l'Hospital en l'indicat carrer.

Finançament de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau⁷

Pau Gil i Serra va néixer a Barcelona el 30 de desembre de 1816. El seu pare, Pere Gil i Babot, era un comerciant tarragoní, que va ser diputat a les Corts espanyoles de 1836, 1839 i 1843, i

⁶ Victor Balaguer, *Guía de Barcelona a Granollers por el ferro-carril*, Barcelona, 1857

⁷ Arqueociència Serveis Culturals, SL, *Estudi Històric de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau*, Manresa, 2006, inèdit

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

que a més va destacar per ser un important home de negocis. Els germans Gil i Serra: Pere, Pau, Claudi i Josep residien a París on participaven en els negocis del seu pare. Les activitats familiars eren molt diverses i d'una gran importància: comerç navilier, constructors de ferrocarrils, fundadors de Catalana de Gas, de la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Barcelona, i d'una casa de banca a París.

Pau Gil des de molt jove va viatjar per nombrosos països europeus, adquirint coneixements tècnics i financers alhora que es convertia en un amant de l'art.

Quan el seu germà Pere va morir, va ser Pau qui el va succeir en la direcció de la *Banque Gil* de París i la va dirigir personalment al llarg de la seva vida.

Va aconseguir reunir una gran fortuna. Sempre va mantenir estretes relacions amb la seva terra natal, i potser aquest fet li va fer saber les necessitats hospitalàries que Barcelona tenia en aquell temps.

Pau Gil no va trobar cap membre de la família que volgués succeir-lo en els negocis a la seva mort. És per això que en el seu testament, dictat el 17 de setembre de 1892, es parla de la liquidació de la banca esmentada, i la donació de 4 milions de pessetes per tal de construir un hospital model a Barcelona amb una sola condició, que portés el seu nom patronímic, Sant Pau. Els senyors Joan Ferrer i Vidal i Manuel Maria de Sivata i Llopart, dos barcelonins de nissaga, van ser els escollits per fer de marmessors del seu llegat.

Pau Gil i Serra va morir a París el dia 30 d'abril de 1896. Seguint les instruccions expressades, els marmessors compren un terreny que pertanyia a l'antiga Torre Xifré, en el barri barceloní del Guinardó, propietat de les senyores Maria Marquès de Gironès i Josepa Marquès de Julià, davant el Notari Manuel Borràs de Palau. El 1901, després d'un polèmic concurs, el projecte s'encarrega al prestigiós arquitecte Lluís Domènech i Muntaner. El 15 de gener de 1902 es posà la primera pedra del nou Hospital de Sant Pau.

L'any 1911 s'aturen les obres de l'Hospital perquè s'exhaureix l'import total del llegat de Pau Gil. Amb aquests diners s'havien comprat 36.000 metres quadrats de terreny i construït el gran pavelló d'administració, dos petits pavellons d'observació i reconeixement (Sant Jordi i Santa Apol·lònia), cinc pavellons d'infermeria d'un pis i semisoterrani (Sant Salvador, Sant Leopold, la Puríssima, el Carme, la Mercè), un pavelló d'infermeria de dos pisos i semisoterrani (Mare de Déu de Montserrat), i la Casa d'Operacions (Sant Cosme i Sant Damià).

Després d'exhaurir-se el llegat de Pau Gil varis van ser els mecenes que van col·laborar econòmicament, i de forma desinteressada, en la construcció dels nous pavellons de l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau, donacions i obres que es van portar a terme entre els anys 1914 i 1944.

Entre els més destacats Rafael Rabell i la seva filla Concepció Rabell qui finançaren el pavelló de Sant Rafael. El pavelló de Sant Manuel, es construïu gràcies al llegat de Manuel Mariné i Molins. El Dr. Daniel Girona i Llagostera i la seva muller Maria Quintana finançaren el pavelló de Santa Victòria, amb ajuda d'altres inversors menors. El pavelló de l'Assumpció fou pagat per

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

Lluïsa Rabell de Patxot, en memòria de la seva mare Assumpció. El pavelló de Sant Carles i Santa Francesca gràcies al llegat de la senyora Francesca Balart, vídua de Carles Baró. Frederic Benassat i Consol Vives aportaren els diners per la construcció del pavelló de Sant Frederic. El Dr. Francesc Fàbregas i la seva muller Faustina Mata finançaren la construcció del pavelló de Santa Faustina. Finalment el governador civil de Barcelona, Antonio F. de Correa Veglison, donà una quantitat de diners per bastir el pavelló de Sant Antoni, ja a l'any 1944.

La Construcció de l'Hospital⁸

El projecte d'hospital de la Santa Creu i Sant Pau, és en realitat l'exponent d'un projecte d'arquitectura hospitalària basada en formulacions higienistes que havia estat el principal corrent ideològic que impregnava la medicina europea i espanyola des del segle XIX i que es fonamentava en la separació, l'aïllament i un entorn asèptic.

El mateix Lluís Domenech i Muntaner es va documentar sobre aquesta corrent de la medicina, amb visites a altres centres de la geografia europea. Però el referent directe és l'Institut Pere Matas de Reus, obra seva portada a terme entre els anys 1897 i 1912 i que reuneix tots els preceptes d'aquesta corrent hospitalària.

El 18 de gener de 1902 es col·locava la primera pedra del que serien els pavellons de l'Hospital de Sant Pau. Assistiren a l'acte els representants de les autoritats civil, militar, municipal i eclesiàstica, de l'Administració de la Junta de l'Hospital de la Santa Creu, de la Casa Provincial de la Caritat i de l'Acadèmia de Medicina.

En aquesta cerimònia es va posar en el forat de la pedra, un tub de vidre commemoratiu de l'esdeveniment que contenia un pergami policromat firmat pels representants de l'Església, de l'Ajuntament, de l'Administració de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, dels diaris locals, dels marmessors de Pau Gil i de Lluís Domènech i Montaner, així com també monedes d'or i plata diverses, i diferents diaris del dia. Oficià la cerimònia el Dr. D. Francisco Pol, Mestre Escuela de la Catedral Basílica, en nom del Cardenal Casañas.

A l'agost del 1902 el contractista Josep Gabriel començà el moviment de terres de tots els pavellons que pertanyien a l'hospital de Sant Pau. Aquests moviments de terra durarien fins el juny del 1904.

Al març del 1905 el contractista Francesc Vilagut començà la construcció de tots els pavellons que es prolongaria fins el 1910.

Als terrenys adquirits pels marmessors hi havia construïda en aquells moments una antiga bòbila. Domènech i Muntaner exposà la conveniència de posar-la en funcionament per fabricar els maons que servien per a la construcció dels pavellons, en comptes de portar-los

---

⁸ Per a un estudi més exhaustiu podeu consultar l'estudi històric citat anteriorment.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

de fora. També proposà aprofitar la terra que s'extreia de l'excavació dels soterranis i galeries per a confeccionar dits maons.

Entre el 1909 i 1911 es procedí a la plantació de les primeres espècies vegetals que configurarien el jardí. Bàsicament arbres de tipus caducifoli, til·lers i castanyers, que envoltaven el passeig central, i que al perdre la fulla permeten escalfor al hivern i frescor a l'estiu.

Al 1911 es procedia també al trasllat i muntatge de la façana de l'antiga capella de Santa Marta, ubicada al barri de la Ribera, i que els esforços de la M.I.A. havien aconseguit salvar de l'enderroc i traslladar a l'Hospital, incorporant-la com a façana del pavelló de les cuines.

La construcció de l'Hospital estigué acompanyada d'una important campanya propagandística en contra, duta a terme especialment des de la premsa, on apareixien caricatures i sàtires constantment, contra les figures dels marmessors i especialment contra la figura de Domènech i Muntaner.

La distribució en pavellons resultava prou xocant als barcelonins que tot i els esforços per modernitzar-se només estaven familiaritzats amb els hospitals de tipus "escorialescs"; la concentració de serveis i comunicacions sota terra els devia ser inconcebible. Per contra, per part de la classe mèdica tot eren elogis, el nou edifici no tan sols permetia aplicar els avenços mèdics, sinó que el malalt es recuperés en un ambient de pau i benestar, molt proper al dels balnearis burgesos.

Els pavellons previstos per l'Hospital de Sant Pau serien 10, que rebrien una identificació feta per un número romà, acompanyada de la lletra de la seva situació topogràfica "E", "O", depenent si s'aixecava a l'Est o a l'Oest. Posteriorment, quan l'Administració de l'Hospital de la Santa Creu absorbí la totalitat dels pavellons, se'ls atorgaren noms de sants. Fins a l'actualitat, no s'ha pogut esbrinar si el nom dels sants atorgats a cada pavelló responen a algun tipus de lògica, o bé foren atorgats per decisió arbitrària.

El 25 d'abril de 1913, la Junta Administrativa de Santa Creu, amb l'aprovació de la marmessoria de Pau Gil, entrava en possessió dels terrenys i pavellons aixecats fins al moment, amb la condició de continuar la construcció i encarregar-se de la posada en marxa i l'administració.

Pavelló de l'Administració

El pavelló d'administració és el que constitueix l'entrada principal al recinte hospitalari. Construït de 1905 a 1910, en la primera fase de les obres, gràcies directament al llegat de Pau Gil.

El cos central és constituït pel vestíbul d'entrada, la sala d'actes i la torre del rellotge. Si bé aquest ha estat respectat, no podem dir el mateix dels seus dos cossos laterals, als quals s'han afegit diferents nivells per a crear nous espais, cosa que n'ha trencat l'estructura original.

Descripció de l'estructura original del pavelló de l'Administració:

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

Soterrani: les dependències de l'ala dreta van ser destinades a aparcament de vehicles de transport, dipòsit d'aparells d'extinció d'incendi i telèfons; les dependències de l'ala esquerra fou utilitzat com magatzem administratiu de l'Hospital. En el cos central arrenca l'escala principal del pavelló que dona començament a les galeries subterrànies de comunicació entre els pavellons.

Planta Baixa: s'hi arriba des de l'exterior bé per una gran escalinata o bé per una doble rampa. La rampa permetia l'entrada de vehicles de transport de malalts sobretot. Al vestíbul hi havia el despatx del metge de guàrdia i el registre de malalts. A banda i banda una escala de pocs graons que comunica amb les altres dependències de la planta baixa. A l'ala dreta dependències mèdiques i la biblioteca i museu d'estudi. A l'ala esquerra les dependències d'administració, també amb la sala d'Arxiu Històric⁹.

3.2. Antecedents arqueològics

Són varies les intervencions arqueològiques efectuades al complex hospitalari i entorn proper. D'entre aquestes cal destacar les efectuades en diverses fases prèvies a l'actual obra:

- L'any 2009 i sota la direcció de Daniel Vázquez es va realitzar un control i seguiment arqueològic de les obres realitzades en el recinte de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau¹⁰ i als carrers que l'envolten (Sant Antoni M. Claret 167-171, carrer de Sant Quintí, 55-95, carrer del Mas Casanovas 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372), donant un resultat positiu quant a la documentació de restes arqueològiques:¹¹

D'aquesta intervenció de l'any 2009 tenim evidències de cronologia d'època romana tardorepublicana/altoimperial, amb nivells de formació natural però amb presència de material ceràmic ibèric i romà i nivells de formació antròpica amb materials altoimperials.

La presència d'aquests nivells fa pensar en la possible existència d'una petita unitat d'explotació agrícola o assentament rural, ja sigui en aquesta mateixa zona o en les proximitats, en cronologies d'època tardo-republicana.

Pels materials recuperats, sembla que ens trobarien davant d'unes estructures en la plana de clara tradició ibèrica.

També es van documentar estructures anteriors a la construcció de l'Hospital, com una estructura d'ús agrari amortitzada al segle XIX (sitja), i també edificacions posteriors a la sitja i anteriors a l'edificació de l'Hospital, com són algunes

---

⁹ Arqueociència Serveis Culturals, SL, *Estudi Històric de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau*, Manresa, 2006, inèdit.

¹⁰ En endavant HSCSP

¹¹ Daniel Vázquez, "Informe de la intervenció arqueològica preventiva a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, (Barcelona, el Barcelonès), setembre – desembre de 2009", Codi 097/07, CODEX, Barcelona, 2010, inèdit

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

fonamentacions, una pavimentació, clavegueres i un pou cec, pròpies d'una edificació d'hàbitat.

En aquesta intervenció també van ser localitzades tres inhumacions corresponents a tres tipus de ritual ben diferenciats: enterrament primari en estructura contenidora (tipus taüt), enterrament primari en fossa simple i enterrament secundari. Malgrat tot, la manca d'una estratigrafia clara no va permetre situar cronològicament els tres enterraments.¹²

- L'any 2011 es va portar a terme una intervenció arqueològica al voltant del pavelló de l'Administració on es van localitzar tot un seguit d'estructures de diversa cronologia. Entre aquestes cal destacar la presència de cinc sitges amb un ventall cronològic des d'època ibèrica a època romana. Algunes d'elles es troben alineades amb la localitzada a la present intervenció.

Coetànies del complex hospitalari són un seguit d'estructures relacionades amb la canalització d'aigües, de la mateixa factura que les documentades en els treballs actuals a l'interior del recinte.

Altres estructures són d'una cronologia anterior a l'actual edifici i relacionades també amb la conducció d'aigua¹³.

- L'any 2012 amb motiu de les obres de rehabilitació del Pavelló de l'Administració de l'HSCSP, van ser identificades nombroses canalitzacions i dipòsits amortitzats, pertanyents al complex hospitalari, així com dos sitges i una estructura indeterminada d'època ibèrica. El material ceràmic recuperat ens situa entorn la segona meitat del segle II, primera meitat del segle I aC.¹⁴

4. MOTIVACIÓ I OBJECTIUS

El Projecte d'espais annexes al pavelló de l'Administració del recinte històric del Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona, preveu la construcció d'un auditori soterrat al solar situat enfront de l'esmentat pavelló que implicarà dues fases d'excavació del subsòl, segons el tipus de cimentació.

L'aparició de restes arqueològiques en anteriors fases constructives i la catalogació de l'edifici com a BCIN i com a patrimoni mundial per la UNESCO reafirmaven la necessitat d'un control arqueològic.

---

¹² Paz Balaguer Nadal, "Intervenció antropològica a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau", ESTRATS, 2009, inèdit

¹³ Isabel Pereira Hernández, "Informe de la intervenció arqueològica preventiva a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona, el Barcelonès", CODEX, Barcelona, 2011, inèdit.

¹⁴ Oscar de Castro López, Esteve Nadal Roma, "Memòria científica. Intervenció arqueològica a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració. carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 / carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372, Barcelona, el Barcelonès", ACTIUM, Alella, 2012, inèdit

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

5. FONAMENTS DE DRET

La intervenció és de caràcter preventiu, atenent la Llei 9/1993 30 de setembre del Patrimoni Cultural Català (DOGC 1807 de l'11 d'octubre de 1993) i el Decret 78/2002 de 5 de març del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic (DOGC 3594 de 13 de març de 2002).

El conjunt arquitectònic està declarat Monument Històric Artístic d'Interès Nacional pel Reial Decret 1719/1978; 19/05 BOE 1978.07.08 i amb la fitxa 716 del Catàleg del Patrimoni Històric Artístic de la ciutat de Barcelona.

Ha estat declarat Patrimoni Mundial per la UNESCO amb l'expedient 804-2 de 4 desembre de 1997.

6. TREBALLS REALITZATS

Les tasques de rebaix previstes en el projecte d'obra s'han dividit en dues fases. La primera, ha suposat la realització d'un rebaix inicial de tot el solar assolint una fondària 1m per sota de la rasant del carrer. A més, s'ha procedit a la realització de les rases perimetrals necessàries per a la construcció dels murs guies previstos per tal de dur a terme les pantalles de formigó especificades en el projecte d'obra. En el transcurs d'aquesta primera fase s'han localitzat diverses estructures d'interès arqueològic que han estat degudament documentades. Posteriorment, s'ha procedit, prèvia autorització del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, al desmuntatge d'aquestes estructures atesa la incompatibilitat de la seva ubicació respecte a l'auditori projectat. A més, s'ha procedit al control del rebaix efectuat en el costat nord-oest del pavelló de l'administració.

Una vegada realitzat el sostre del nou auditori, s'ha iniciat la segona fase de rebaix que ha consistit en l'excavació "en mina" del terreny fins a assolir la cota prevista en el projecte d'obra.

7. METODOLOGIA

Registre estratigràfic

La metodologia utilitzada per aquesta intervenció es basa en el mètode de registre Harris / Carandini, que consisteix en el registre objectiu i en la documentació exhaustiva de restes i estrats, utilitzant per això un model de fitxes específiques.

Topografia i planimetria

Les restes s'han vinculat geogràficament amb les coordenades UTM (ED50), per tal de documentar i facilitar la interpretació de la seqüència estratigràfica. La topografia i la planimetria han estat tractats informàticament amb programari CAD i SIG.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

evidència d'aquest fet és la identificació d'un mur de precàries condicions (UE 10), realitzat amb fragments del propi canal UE 08, que sembla respondre a un tapiat precari del propi canal UE 08.

Relacionada amb aquesta font ornamental, s'ha identificat un tram d'una canalització de ceràmica reforçada amb maons i pedres desbastades lligades amb morter de calç (UE 19). Cal assenyalar que aquesta estructura abastia d'aigua la font (UE 04). D'altra banda, també s'ha identificat un mur de pedres desbastades lligades amb morter de calç (UE 06), de 3,80m de llargada i 0,40m d'amplada, coetani a l'estructura de la font (UE 04) del que desconeixem quina podria ser la seva funcionalitat.

Estructures de l'Hospital de Santa Creu de Sant Pau

Les estructures corresponents a l'edifici de l'Administració de HSCSP consisteixen en dos col·lectors (UE 11 i UE 14). L'estructura UE 11, és un canalització amb les parets i la solera de maons lligats amb ciment i una coberta de volta de maons disposats a plec de llibre. Aquest col·lector prové de la porta d'accés principal de l'edifici de l'Administració de l'HSCSP i transcorre pel centre del solar en direcció al carrer, amb una llargada de 44m i una amplada regular de 0'90m. La construcció d'aquest col·lector seccionà una part del canal UE 08, just en aquest punt s'ha pogut identificar un reforçament de l'estructura del col·lector (UE 13), que aprofità les parets del canal existent (UE 08) per recolzar-s'hi.

L'estructura UE 14, consisteix en una canalització amb les parets i la solera de maons lligats amb ciment i una coberta plana, també, de maons. Es tracta d'un tram de claveguera que prové de la porta d'accés oest de l'edifici de l'Administració de l'HSCSP i que transcorre paral·lelament al col·lector principal (UE 11) fins a un punt en que gira i es disposa diagonalment per l'interior de l'obra fins a connectar amb el col·lector UE 11, presenta una llargada de 15'40m i una amplada regular de 0'35m.

Els treballs de seguiment arqueològic duts a terme en la segona fase de rebaix prevista en el projecte d'obra han permès constatar la presència del terreny geològic en tota la superfície del solar afectada pel rebaix. Posant de manifest la nul·la presència de restes d'interès arqueològic en aquestes cotes de profunditat. De la mateixa manera, el control del rebaix efectuat en el costat nord-oest del pavelló de l'administració ha permès constatar la nul·la presència de restes d'interès arqueològic.

9. AFECTACIÓ DE RESTES ARQUEOLÒGIQUES

La profunditat de les estructures previstes en el projecte d'obra ha comportat l'afectació total de les estructures d'interès arqueològic localitzades. Així, els elements corresponents a la font ornamental de la Torre Xifré: UE 04 (font), UE 06 (mur), UE 08 (canal), UE 10 (tapiat) i UE 19 (canalització); i les estructures corresponents al propi edifici de l'Administració de l'HSCSP; UE 11 (col·lector) i UE 13 (reforç del col·lector); han estat incloses en un informe d'afectació (amb data de 4 d'abril de 2013 i registre d'entrada núm. 458/0401E), amb la corresponent resolució, en data de 8 d'abril de 2013, autoritzant-ne el desmuntatge (Expedient 470 K121 NB 2013/3-9670).

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

10. CONCLUSIONS

Els resultats de la intervenció arqueològica han permès, doncs, recollir noves dades sobre la xarxa de clavegueram del Pavelló de l'Administració que complementen les ja recollides durant el seguiment arqueològic dut a terme a l'interior de l'edificació. Aquestes estructures cal situar-les cronològicament entre 1902 i 1911. Atès que en l'aturada de les obres de construcció de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau produïda al 1911, per manca de finançament, la construcció del pavelló de l'Administració ja s'havia finalitzat.

D'altra banda, la localització de la font i del canal vinculada a aquesta aporta noves dades sobre el coneixement del Mas Xifré, una construcció prèvia a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Així, si tenim en compte que el document de compravenda dels terrenys de la Torre Xifré està datat al 1898, les estructures corresponents al jardí d'aquesta torre cal situar-les cronològicament en la segona meitat del s. XIX. Cal assenyalar que en les darreres intervencions efectuades a l'interior del recinte de l'HSCSP s'han pogut identificar diverses estructures corresponents a una bassa que amb molta probabilitat seria la que abastiria la font d'aigua per mitjà de la canalització.

Finalment, cal destacar, també, que no s'ha localitzat cap resta material ni estructural d'època ibèrica. Tenint en compte la proximitat de les sitges excavades en les darreres intervencions arqueològiques a l'interior del recinte de l'HSCSP, cal suposar que la manca d'indis arqueològics en aquesta zona podria permetre delimitar la zona d'emmagatzematge, pel costat sud-est del jaciment.

11. BIBLIOGRAFIA

- Arqueociència Serveis Culturals, SL. *Estudi Històric de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau*, Manresa, 2006, inèdit.
- Isabela Pereira Hernández, *Informe de la intervenció arqueològica a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona, el Barcelonès*, CODEX, Barcelona, 2011, inèdit.
- Paz Balaguer Nadal, *Intervenció antropològica a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau*, ESTRATS, 2009, inèdit.
- Oscar de Castro López, Esteve Nadal Roma, "Memòria científica. Intervenció arqueològica a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració. carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 / carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372, Barcelona, el Barcelonès", ACTIUM, Alella, 2012, inèdit.
- Daniel Vázquez, "Informe de la intervenció arqueològica preventiva a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, (Barcelona, el Barcelonès), setembre – desembre de 2009", Codi 097/07, CODEX, Barcelona, 2010, inèdit.
- Victor Balaguer, *Guía de Barcelona a Granollers por el ferro-carril*, Barcelona, 1857.
- *De Santa Creu a Sant Pau, El llegat de Pau Gil, 1892-1913 (IV). La gestació de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau*,

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

<http://desantacreuasantpau.blogspot.com.es/search/label/Llegat%20de%20Pau%20Gil>, data de consulta: 4 de juliol de 2013.

- Carme Martín Falcón, Memòria dels barris, “Un barri únic al mon”, en <http://memoriadelsbarris.blogspot.com.es/search/label/Guinard%C3%B3-%20masies>. Data de consulta 27 de març de 2013.
- Ajuntament de Barcelona, http://w3.bcn.cat/turisme/0,4022,495525130_543993761_1,00.html, data de consulta 17 de setembre de 2013.
- IGC, http://www.iqc.cat/web/files/201010_iqc_racab_plafo_fabra.pdf, data de consulta 17 de setembre de 2013.
- Viquipèdia, http://ca.wikipedia.org/wiki/Sagrada_Fam%C3%ADlia_%28Eixample%29, data de consulta 17 de setembre de 2013.
- Extret de <http://www.bcn.cat>, data de consulta 17 de setembre de 2013

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

Actium®**ANNEX 1. DOCUMENTACIÓ ADMINISTRATIVA**

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

Actium®**ANNEX 1. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA**

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FOTO 1. Vista general de la font (UE 04) i del canal (UE 08).

FOTO 2. Vista zenital de la font (UE 04).

FOTO 3. Vista general del canal UE 08

FOTO 4. Vista de detall d'un tram del canal UE 08.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FOTO 5. Vista de detall d'un tram del canal UE 08.

FOTO 6. Detall del vas de decantació de la font UE 04.

FOTO 7. Vista de detall de la zona de connexió entre la font (UE 04) i el canal (UE 08).

FOTO 8. Vista general del col·lector UE 11.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FOTO 9. Vista del col·lector (UE 11) i de l'estructura de reforç d'aquest (UE 13).

FOTO 10. Detall de l'estructura de reforç (UE 13).

FOTO 11. Vista del tram de claveguera UE 14.

FOTO 12. Detall del tapiat (UE 10) del canal UE 08.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FOTO 13. Vista general de la canalització de ceràmica reforçada (UE 19).

FOTO 14. Detall de la canalització de ceràmica reforçada (UE 19).

FOTO 15. Vista del coronament del canal UE 08.

FOTO 16. Tasques de desmuntatge de la font UE 04.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FOTO 17. Detall Tasques de desmuntatge del canal UE 08

FOTO 18. Vista d'una de les rases per a la construcció de les pantalles de formigó..

FOTO 19. Vista d'una de les rases per a la construcció de les pantalles de formigó..

FOTO 20. Vista general del rebaix efectuat al costat nord-oest del Pavelló de l'Administració.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FOTO 21. Vista general del rebaix efectuat al costat nord-oest del Pavelló de l'Administració.

FOTO 22. Vista del rebaix "en mina" corresponent a la segona fase de l'obra.

FOTO 23. Procés de rebaix "en mina"

FOTO 24. Vista de l'estratigrafia (capes de terreny geològic) rebaixada en els treballs corresponents a la segona fase.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

Actium®**ANNEX 3. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA**

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

Actium®**ANNEX 4. UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES**

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

Actium®**ANNEX 1. DOCUMENTACIÓ ADMINISTRATIVA**

Expedient R/N 470 K121-NB-2013/1-9549: d'autorització de la intervenció arqueològica preventiva de control a: Hospital Santa Creu i Sant Pau, sales annexes del Pavelló de l'Administració (Sant Antoni M. Claret 167-171/ Sant Quintí 55-95/ Mas Casanovas 70-90/ Cartagena 334-372), Barcelona (Barcelonès), segons el procediment establert en l'article 14 i següents del Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

Antecedents

1. El recinte de l' Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / de Sant Quintí, 55-95 / del Mas Casanovas, 70-90 / de Cartagena, 334-372) de Barcelona (Barcelonès) i els seus pavellons són objecte de rehabilitació i adequació per la qual cosa s'estan duent a terme intervencions arqueològiques des del maig de 2010.
2. Al Pavelló de l'Administració s'està treballant des de l'abril del 2012, en compliment de diferents acords de la Comissió territorial del Patrimoni Cultural de la Ciutat de Barcelona.

Fets

1. En data 25 de febrer de 2013 (registre d'entrada núm. 254/0401E) el senyor Jordi Bachs Ferrer, gerent de la Fundació Privada de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, i el senyor Josep Lluís Alay, director de Patrimoni, Museus i Arxius de l'Ajuntament de Barcelona, van sol·licitar una intervenció arqueològica preventiva a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, sales annexes del Pavelló de l'Administració (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / de Sant Quintí, 55-95 / del Mas Casanovas, 70-90 / de Cartagena, 334-372) de Barcelona (Barcelonès), sota la direcció d'Esteve Nadal i Roma del 27 de febrer al 28 de març de 2013.
2. El dia 26 de febrer de 2013 la tècnica arqueòloga dels Serveis Territorials a Barcelona va emetre informe favorable sobre la sol·licitud esmentada. No obstant, atès que les dates d'execució sol·licitades no s'ajusten al que preveu l'art 15.3 del Decret 78/2002 sobre els terminis de resolució de la sol·licitud es proposa un canvi de dates de la intervenció.
3. El dia 26 de febrer de 2013 el Servei d'Arqueologia i Paleontologia va proposar autoritzar la intervenció.

Motivació

El projecte d'espais annexes al pavelló de l'Administració del recinte històric de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona preveu la construcció d'un auditori soterrat al solar situat enfront de l' esmentat pavelló, que implicarà dues fases d'excavació del subsòl, segons el tipus de cimentació.

Fonaments de dret

1. Article 47 i següents de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807).
2. Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic (DOGC núm. 3594).

3. Decret 304/2011, de 29 de març, de reestructuració del Departament de Cultura (DOGC núm. 5849, de 31.3.2011); i Resolució CMC/254/2010, de 8 de gener, de delegació de competències de la persona titular de la Direcció General del Patrimoni Cultural en les persones directores dels Serveis Territorials del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació (DOGC núm. 5566, de 12.2.2010).

Resolució

Per tot això, **resolc:**

1. **Autoritzar** una intervenció arqueològica preventiva d'acord amb les següents dades i condicions:

Lloc de la intervenció: pavelló de l'Administració de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, als carrers de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / Sant Quintí, 55-95/ Mas Casanovas, 70-90 i Carfagna, 334-372, Barcelona (Barcelonès).

Persona o institució autoritzada: Fundació Privada de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Direcció de la intervenció arqueològica: Esteve Nadal i Roma (ACTIUM).

Activitat autoritzada: control.

Termini de realització de la intervenció: del 27 de febrer al 28 de març de 2013.

Lloc de dipòsit provisional de les restes: Museu d'Història de Barcelona.

La intervenció arqueològica o paleontològica autoritzada haurà de ser realitzada d'acord amb les disposicions de la Llei 9/1993, del patrimoni cultural català, i del Decret 78/2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic, així com en els termes descrits en la documentació presentada per a la tramitació de l'expedient.

El termini de dos anys previst per a la presentació de la memòria, s'entendrà que comença a comptar a partir del dia en què ha finalitzat la intervenció.

2. Notificar aquesta resolució, que no exhaureix la via administrativa, a la persona o entitat interessada i comunicar-li que contra aquesta pot interposar-hi recurs d'alçada davant el conseller de Cultura, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la recepció d'aquesta notificació.

Notificar, així mateix, aquesta resolució a l'ajuntament del municipi afectat, i comunicar-li que contra aquesta pot interposar-hi recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la recepció d'aquesta notificació. Potestativament, dins el mateix termini, podrà efectuar el requeriment previ previst a l'article 44 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, de la jurisdicció contenciosa administrativa.

P.d. Resolució CMC/254/2010, DOGC 12.2.2010

La directora

M. Àngels Torras Ripoll
Barcelona, 26 de febrer de 2013

Data 5 MAR. 2013

Expedient R/N 470 K121-NB-2013/2-9675 d'autorització de pròrroga de la intervenció preventiva de sondeig i excavació a: Hospital Santa Creu i Sant Pau, sales annexes del Pavelló de l'Administració (Sant Antoni M. Claret 167-171/ Sant Quintí 55-95/ Mas Casanovas 70-90/ Cartagena 334-372), Barcelona (Barcelonès), segons el procediment establert en l'article 14 i següents. del Decret 78/2002, de 5 de març, del reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

Antecedents

1. El recinte de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / de Sant Quintí, 55-95 / del Mas Casanovas, 70-90 / de Cartagena, 334-372) de Barcelona (Barcelonès) i els seus pavellons són objecte de rehabilitació i adequació per la qual cosa s'estan duent a terme intervencions arqueològiques des del maig de 2010.
2. Al Pavelló de l'Administració s'està treballant des de l'abril del 2012, en compliment de diferents acords de la Comissió territorial del Patrimoni Cultural de la Ciutat de Barcelona.

Fets

1. En data 5 d'abril de 2013 (registre d'entrada núm. 474/0401E) el senyor Jordi Bachs Ferrer, gerent de la Fundació Privada de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, i el senyor Josep Lluís Alay, director de Patrimoni, Museus i Arxius de l'Ajuntament de Barcelona, van sol·licitar la pròrroga de la intervenció arqueològica preventiva a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, sales annexes del Pavelló de l'Administració (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / de Sant Quintí, 55-95 / del Mas Casanovas, 70-90 / de Cartagena, 334-372) de Barcelona (Barcelonès), sota la direcció d'Esteve Nadal i Roma del 27 de febrer al 28 de març de 2013.
2. El 5 d'abril de 2013 l'arqueòloga dels Serveis Territorials a Barcelona va emetre informe favorable sobre l'esmentada sol·licitud.
3. El 5 d'abril de 2013, el Servei d'Arqueologia i Paleontologia va proposar autoritzar la intervenció.

Motivació

El projecte d'espais annexes al pavelló de l'Administració del recinte històric de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona preveu la construcció d'un auditori soterrat al solar situat enfront de l'esmentat pavelló, que implicarà dues fases d'excavació del subsòl, segons el tipus de cimentació.

Fonaments de dret

1. Article 47 i següents de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807, d'11.10.1993).
2. Article 14 i següents del Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic (DOGC núm. 3594, de 13.3.2002).
3. Decret 304/2011, de 29 de març, de reestructuració del Departament de Cultura (DOGC núm. 5849, de 31.3.2011); i Resolució CMC/254/2010, de 8 de gener, de delegació de competències de la persona titular de la Direcció General del Patrimoni Cultural en les

persones directores dels Serveis Territorials del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació (DOGC núm. 5566, de 12.2.2010).

Resolució

Per tot això, **resolc**:

1. **Autoritzar** la pròrroga d'una intervenció arqueològica preventiva d'acord amb les dades i condicions següents:

Lloc de la intervenció: Hospital Santa Creu i Sant Pau, sales annexes del Pavelló de l'Administració (Sant Antoni M. Claret 167-171/ Sant Quintí 55-95/ Mas Casanovas 70-90/ Cartagena 334-372), Barcelona (Barcelonès).

Persona o institució autoritzada Fundació Privada de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Direcció de la intervenció arqueològica: Esteve Nadal i Roma (ACTIUM).

Activitat autoritzada: control.

Termini de realització de la intervenció: del 8 al 19 d'abril de 2013

Lloc de dipòsit provisional de les restes: Museu d'Història de Barcelona.

La intervenció arqueològica o paleontològica autoritzada haurà de ser realitzada en els termes descrits en la documentació presentada per a la tramitació de l'expedient i d'acord amb les disposicions de la Llei 9/1993, del patrimoni cultural català, i del Decret 78/2002, del reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

El termini de dos anys previst per a la presentació de la memòria, s'entendrà que comença a comptar a partir del dia en què ha finalitzat la intervenció.

2. Notificar aquesta resolució, que no exhaureix la via administrativa, a la persona o entitat interessada i comunicar-li que contra aquesta pot interposar-hi recurs d'alçada davant el conseller de Cultura, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la recepció d'aquesta notificació.

Notificar, així mateix, aquesta resolució a l'ajuntament del municipi afectat, i comunicar-li que contra aquesta pot interposar-hi recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la recepció d'aquesta notificació. Potestativament, dins el mateix termini, podrà efectuar el requeriment previ previst a l'article 44 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, de la jurisdicció contenciosa administrativa.

P.d. Resolució CMC/254/2010, DOGC 12.2.2010

La directora

M. Àngels Torras Ripoll

Barcelona, 5 d'abril de 2012

Data 07 MAIG 2013

Expedient R/N 470 K121-NB-2013/4-10119::sobre canvi de direcció de la pròrroga de la intervenció arqueològica preventiva de control a: pavelló de l'Administració-sales annexes de l' Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, als carrers de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / Sant Quintí, 55-95/ Mas Casanovas, 70-90 i Cartagena, 334-372., Barcelona (Barcelonès), segons el procediment establert en l'article 14 i següents del Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic

Antecedents

1. El recinte de l' Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / de Sant Quintí, 55-95 / del Mas Casanovas, 70-90 / de Cartagena, 334-372) de Barcelona (Barcelonès) i els seus pavellons són objecte de rehabilitació i adequació per la qual cosa s'estan duent a terme intervencions arqueològiques des del maig de 2010.
2. Al Pavelló de l'Administració s'està treballant des de l'abril del 2012, en compliment de diferents acords de la Comissió territorial del Patrimoni Cultural de la Ciutat de Barcelona. El darrera pròrroga autoritzada abasta del 8 al 19 d'abril de 2013.
3. En data 4 d'abril de 2013 (registre d'entrada núm. 458/0401E) el senyor Jordi Bachs Ferrer, gerent de la Fundació Privada de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, i el senyor Josep Lluís Alay, director de Patrimoni, Museus i Arxius de l'Ajuntament de Barcelona, van sol·licitar un tractament de restes no extretes en el marc de la intervenció arqueològica preventiva a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, sales annexes del Pavelló de l'Administració (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / de Sant Quintí, 55-95 / del Mas Casanovas, 70-90 / de Cartagena, 334-372) de Barcelona (Barcelonès), sota la direcció d'Esteve Nadal i Roma del 8 al 19 d'abril de 2013 que fou resolta favorablement.

Fets

1. En data 2 d'agost de 2013 (registre d'entrada núm. 1222/0401E) el senyor Jordi Bachs Ferrer, gerent de la Fundació Privada de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, i el senyor Josep Lluís Alay, director de Patrimoni, Museus i Arxius de l'Ajuntament de Barcelona, van sol·licitar la pròrroga de la intervenció arqueològica preventiva a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, sales annexes del Pavelló de l'Administració (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / de Sant Quintí, 55-95 / del Mas Casanovas, 70-90 / de Cartagena, 334-372) de Barcelona (Barcelonès), amb canvi de direcció a favor d' Oscar de Castro López, del 6 al 15 d'agost de 2013.
2. El dia 5 d'agost de 2013 la tècnica arqueòloga dels Serveis Territorials a Barcelona va emetre informe favorable la sol·licitud esmentada.
3. El dia 5 d'agost de 2013 el Servei d'Arqueologia i Paleontologia va proposar autoritzar la intervenció.

Data 28 AGO. 2013

Motivació

El projecte d'espais annexes al pavelló de l'Administració del recinte històric de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona preveu la construcció d'un auditori soterrat al solar situat enfront de l'esmentat pavelló, que implicarà dues fases d'excavació del subsòl, segons el tipus de cimentació.

Fonaments de dret

1. Article 47 i següents de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807, d'11.10.1993).
2. Article 14 i següents del Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic (DOGC núm. 3594, de 13.3.2002).
3. Decret 304/2011, de 29 de març, de reestructuració del Departament de Cultura (DOGC núm. 5849, de 31.3.2011); i Resolució CMC/254/2010, de 8 de gener, de delegació de competències de la persona titular de la Direcció General del Patrimoni Cultural en les persones directores dels Serveis Territorials del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació (DOGC núm. 5566, de 12.2.2010).

Resolució

Per tot això, resolc:

- 1: **Autoritzar** el canvi de direcció y la pròrroga de la intervenció arqueològica preventiva de control d'acord amb les següents dades i condicions:

Lloc de la intervenció: pavelló de l'Administració-sales annexes de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, als carrers de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / Sant Quintí, 55-95/ Mas Casanovas, 70-90 i Cartagena, 334-372, Barcelona (Barcelonès).

Persona o institució autoritzada: Sílvia Martí Escursell, apoderada d'Inmuebles Industriales Sabadell, SL

Direcció de la intervenció arqueològica: Oscar de Castro López (ACTIUM).

Activitat autoritzada: -control- canvi direcció.

Termini de realització de la intervenció: del 6 al 15 d'agost de 2013

Lloc de dipòsit provisional de les restes: Museu d'Història de Barcelona..

La intervenció arqueològica o paleontològica autoritzada haurà de ser realitzada d'acord amb les disposicions de la Llei 9/1993, del patrimoni cultural català, i del Decret 78/2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic, així com en els termes descrits en la documentació presentada per a la tramitació de l'expedient.

- 2: Notificar aquesta resolució, tal i com disposa l'article 5.2 del Decret 78/2002, simultàniament a l'ajuntament del municipi afectat i a la persona interessada, amb l'avertiment que:

- Els particulars poden interposar recurs d'alçada contra aquesta resolució davant l'òrgan que l'ha dictat o davant del conseller de Cultura, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la recepció de la notificació, d'acord amb l'article 107 en relació amb els

Data 28 AGO. 2013

Faig constar que aquesta còpia
reprodueix fidelment l'original.

articles 114 i 115 de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, sens perjudici que es pugui interposar altre recurs que sigui considerat convenient.

- Les administracions públiques podran interposar, d'acord amb el que determina l'article 44 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa, recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en el termini de dos mesos a comptar des de la notificació. Potestativament, dins el mateix termini, també podran efectuar el requeriment previ que determina el precepte legal abans esmentat.

P.d. Resolució CMC/254/2010, DOGC 12.2.2010

La directora

M. Àngels Torras Ripoll

Barcelona, 5 d'agost de 2013

Data 28 AGO. 2013

Faig constar que aquesta còpia
reproduceix fidelment l'original.

Expedient 470 K121 NB 2013/3-9670 sobre l'autorització d'un tractament de restes arqueològiques no extretes a: Hospital Santa Creu i Sant Pau (Carrers Sant Antoni M. Claret 167-171/Sant Quintí 55-95/Mas Casanovas 70-90/Cartagena 334-372) de Barcelona (Barcelonès), segons el procediment establert en l'article 30 i següents del Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

Antecedents

1. El recinte de l' Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / de Sant Quintí, 55-95 / del Mas Casanovas, 70-90 / de Cartagena, 334-372) de Barcelona (Barcelonès) i els seus pavellons són objecte de rehabilitació i adequació per la qual cosa s'estan duent a terme intervencions arqueològiques des del maig de 2010.
2. Al Pavelló de l'Administració s'està treballant des de l'abril del 2012, en compliment de diferents acords de la Comissió territorial del Patrimoni Cultural de la Ciutat de Barcelona. El darrera pròrroga autoritzada abasta del 8 al 19 d'abril de 2013.

Fets

1. En data 4 d'abril de 2013 (registre d'entrada núm. 458/0401E) el senyor Jordi Bachs Ferrer, gerent de la Fundació Privada de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, i el senyor Josep Lluís Alay, director de Patrimoni, Museus i Arxius de l'Ajuntament de Barcelona, van sol·licitar un tractament de restes no extretes en el marc de la intervenció arqueològica preventiva a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, sales annexes del Pavelló de l'Administració (carrer de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / de Sant Quintí, 55-95 / del Mas Casanovas, 70-90 / de Cartagena, 334-372) de Barcelona (Barcelonès), sota la direcció d'Esteve Nadal i Roma del 8 al 19 d'abril de 2013.
2. Les restes per a les quals se sol·licita el tractament són:
  - UE. 04. Font. Grau d'afectació: desmuntatge total. Cronologia: segle XIX.
  - UE 06. Mur. Grau d'afectació: desmuntatge total. Cronologia: segle XIX.
  - UE 08. Canal. Grau d'afectació: desmuntatge parcial. Cronologia: segle XIX.
  - UE 10. Tapiat del canal UE 08. Grau d'afectació: desmuntatge total. Cronologia: segle XIX.
  - UE 11. Col·lector. Grau d'afectació: desmuntatge parcial. Cronologia: segle XX.
  - UE 13. Estructura de reforç del col·lector UE 11. Grau d'afectació: desmuntatge total. Cronologia: segle XX.
  - UE 14. Col·lector. Grau d'afectació: desmuntatge parcial. Cronologia: segle XX.
  - UE 19. Canalització. Grau d'afectació: desmuntatge total. Cronologia: segle XIX.
3. L'Ajuntament de Barcelona, en informe adjunt a la sol·licitud fa constar la seva conformitat amb la proposta de tractament atès que aquestes estructures han estat estudiades i documentades arqueològicament. I que les restes estan afectades per l'obra, ja que es troben a una cota per sobre dels nivells d'afectació de les rases pels conductes del sistema de geotèrmia, que aquesta cota no es pot modificar ja que passar les conduccions per una cota més propera al nivell de circulació dificultaria el bon funcionament del sistema i que d'altra banda, s'han de construir altres serveis que hauran d'aprofitar l'espai que queda per damunt d'aquestes conduccions, per la qual cosa no és necessari obrir el tràmit d'audiència.

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General d'Arxius, Biblioteques,
Museus i Patrimoni
Servei d'Arqueologia i Paleontologia
No constar que aquesta còpia
reprodueix fidelment l'original.
Barcelona, 10 ABR 2013
Ramon Ten Carné
Cap del Servei

4. El dia 5 d'abril de 2013 l'arqueòloga territorial dels Serveis Territorials de Barcelona va emetre informe favorable sobre la sol·licitud esmentada, atès que les estructures proposades pel seu tractament no presenten una gran entitat patrimonial i han estat correctament excavades i exhaustivament documentades salvant-ne els seus valors culturals.
5. En data 5 d'abril de 2013, el Servei d'Arqueologia i Paleontologia, analitzats els diferents informes, proposa autoritzar el tractament de restes arqueològiques no extretes sol·licitat.

Motivació

El projecte d'espais annexes al pavelló de l'Administració del recinte històric de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona preveu la construcció d'un auditori soterrat al solar situat enfront de l'esmentat pavelló, que implicarà dues fases d'excavació del subsòl, segons el tipus de cimentació.

Fonaments de dret

1. Article 47 i següents de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807, d'11.10.1993).
2. Article 30 i següents del Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic (DOGC núm. 3594, de 13.3.2002).

Resolució

Per tot això, **resolc**:

1. **Autoritzar** un tractament de restes arqueològiques no extretes d'acord amb les següents dades i condicions:

Persona o institució autoritzada: Jordi Bachs Ferrer, gerent Fundació Privada de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, i Josep Lluís Alay Director de Patrimoni, Museus i Arxius de l'Ajuntament de Barcelona.

Lloc de la intervenció: Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (carrers de Sant Antoni M. Claret, 167-171 / Sant Quintí, 55-95/ Mas Casanovas, 70-90 i Cartagena, 334-372.

Direcció de la intervenció arqueològica: Esteve Nadal i Roma (ACTIUM).

Activitat autoritzada: Tractament de les restes no extretes desmuntatge parcial o rebliment indefinit, segons s'escaigui de les restes arqueològiques relacionades al punt 2 dels Fets.

Terminis de realització del tractament de restes: dins el permís en curs del 8 al 19 d'abril de 2013.

Lloc de dipòsit provisional de les restes: Museu d'Història de Barcelona.

La intervenció arqueològica autoritzada haurà de ser realitzada en els termes descrits en la documentació presentada per a la tramitació de l'expedient i d'acord amb les disposicions de la Llei 9/1993, del patrimoni cultural català, i del Decret 78/2002, del reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

El termini de dos anys previst per a la presentació de la memòria, s'entendrà que comença a comptar a partir del dia en què ha finalitzat la intervenció.

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General d'Arxius, Biblioteques,
Museus i Patrimoni
Servei d'Arqueologia i Paleontologia

Faig constar que aquesta còpia
reprodueix fidelment l'original.

Barcelona,

Ramon Ten Carne
Cap del Servei

16 ABR. 2013

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
**Direcció General d'Arxius,
Biblioteques, Museus i Patrimoni**

2. Notificar aquesta resolució, que no exhauereix la via administrativa, a la persona o entitat interessada i comunicar-li que contra aquesta pot interposar-hi recurs d'alçada davant el conseller de Cultura, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la recepció d'aquesta notificació.

Notificar, així mateix, aquesta resolució a l'ajuntament del municipi afectat, i comunicar-li que contra aquesta pot interposar-hi recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la recepció d'aquesta notificació. Potestativament, dins el mateix termini, podrà efectuar el requeriment previ previst a l'article 44 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Barcelona, 8 d'abril de 2013

Joan Pluma i Vilanova
Director general d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General d'Arxius, Biblioteques,
Museus i Patrimoni
Servei d'Arqueologia i Paleontologia

Faig constar que aquesta còpia
reprodueix fidelment l'original.

Barcelona,

10 ABR. 2013

Ramon Ten Carné
Cap del Servei

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

Actium®**ANNEX 1. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA**

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FOTO 1. Vista general de la font (UE 04) i del canal (UE 08).

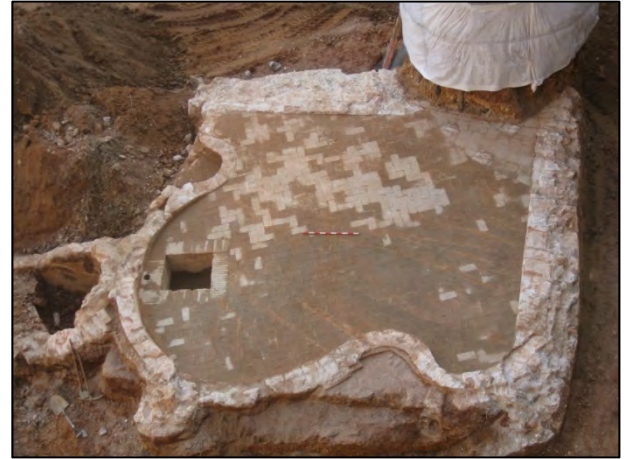

FOTO 2. Vista zenital de la font (UE 04).

FOTO 3. Vista general del canal UE 08

FOTO 4. Vista de detall d'un tram del canal UE 08.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FOTO 5. Vista de detall d'un tram del canal UE 08.

FOTO 6. Detall del vas de decantació de la font UE 04.

FOTO 7. Vista de detall de la zona de connexió entre la font (UE 04) i el canal (UE 08).

FOTO 8. Vista general del col·lector UE 11.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FOTO 9. Vista del col·lector (UE 11) i de l'estructura de reforç d'aquest (UE 13).

FOTO 10. Detall de l'estructura de reforç (UE 13).

FOTO 11. Vista del tram de claveguera UE 14.

FOTO 12. Detall del tapiat (UE 10) del canal UE 08.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FOTO 13. Vista general de la canalització de ceràmica reforçada (UE 19).

FOTO 14. Detall de la canalització de ceràmica reforçada (UE 19).

FOTO 15. Vista del coronament del canal UE 08.

FOTO 16. Tasques de desmuntatge de la font UE 04.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FOTO 17. Detall Tasques de desmuntatge del canal UE 08

FOTO 18. Vista d'una de les rases per a la construcció de les pantalles de formigó..

FOTO 19. Vista d'una de les rases per a la construcció de les pantalles de formigó..

FOTO 20. Vista general del rebaix efectuat al costat nord-oest del Pavelló de l'Administració.

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

FOTO 21. Vista general del rebaix efectuat al costat nord-oest del Pavelló de l'Administració.

FOTO 22. Vista del rebaix "en mina" corresponent a la segona fase de l'obra.

FOTO 23. Procés de rebaix "en mina"

FOTO 24. Vista de l'estratigrafia (capes de terreny geològic) rebaixada en els treballs corresponents a la segona fase.

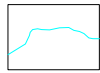
Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

Actium®**ANNEX 3. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA**

Llegenda Gràfica

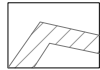
LÍMITS

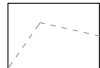
Límit de morter / empremta

Límit d'excavació arqueològica / rasa

Límit d'edificació

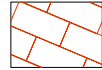

Projecció hipotètica

ESTRUCTURES

Murs

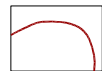
Paviment de maons

Paviment de rajoles

Canalitzacions de maons

Retalls - estructures negatives

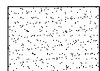
MATERIALS CONSTRUCTIUS

Pedra

Maó massís

Morter de calç

Formigó

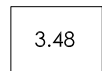
TEXT

Unitats estratigràfiques positives

Unitats estratigràfiques negatives

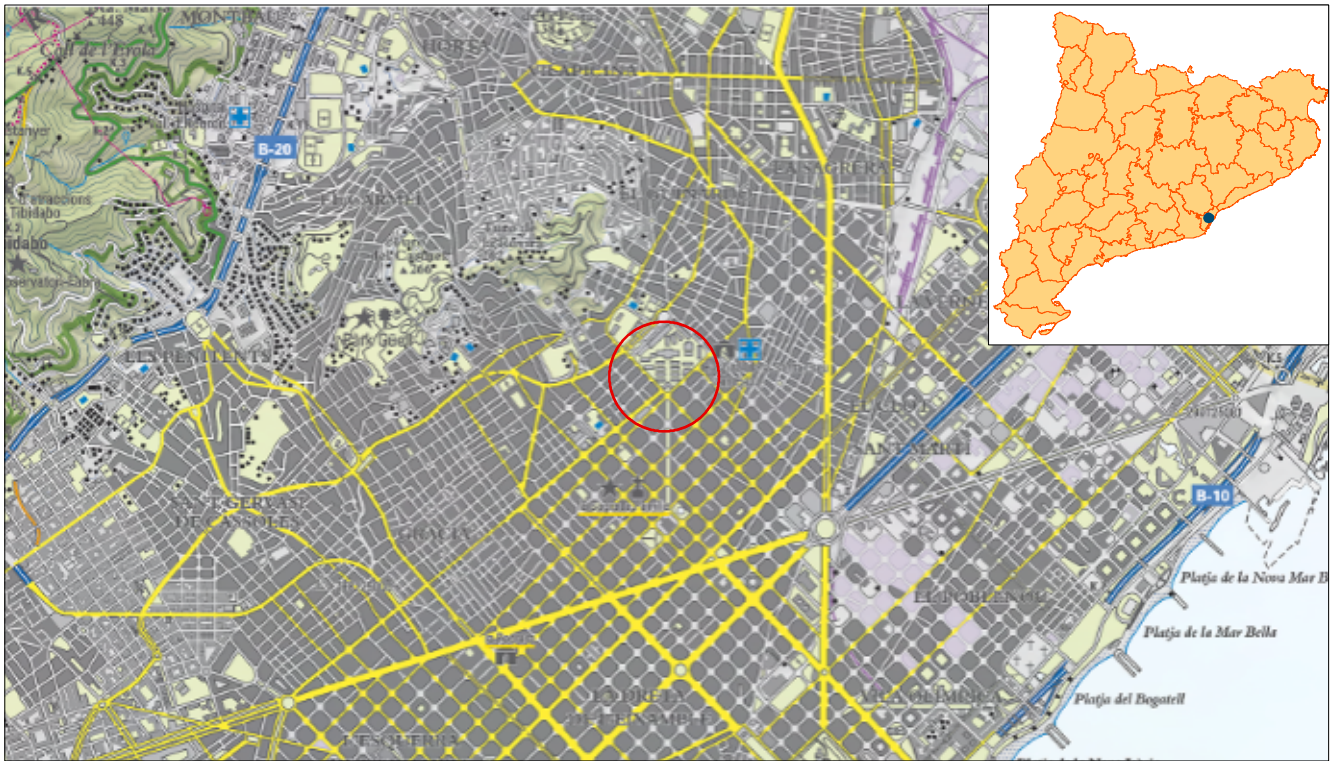

Cotes altimètriques

Eix de planta / secció

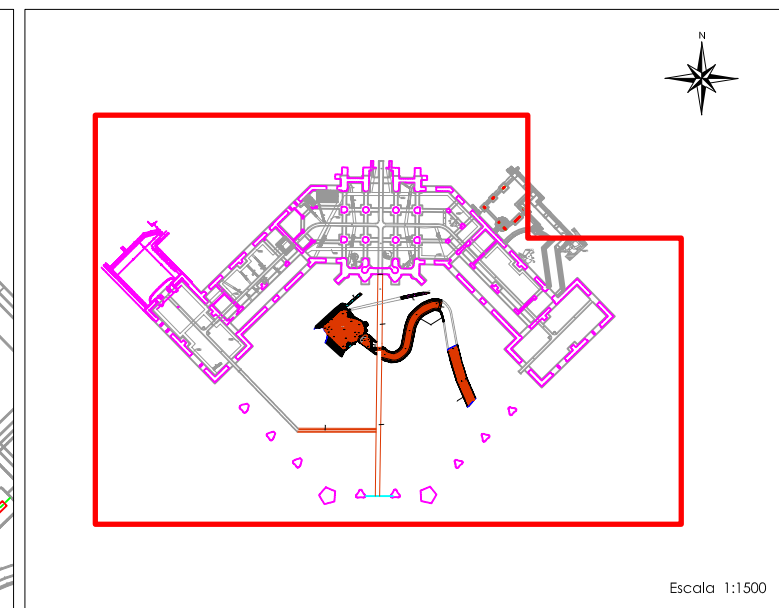

Mapa topogràfic 1:50.000

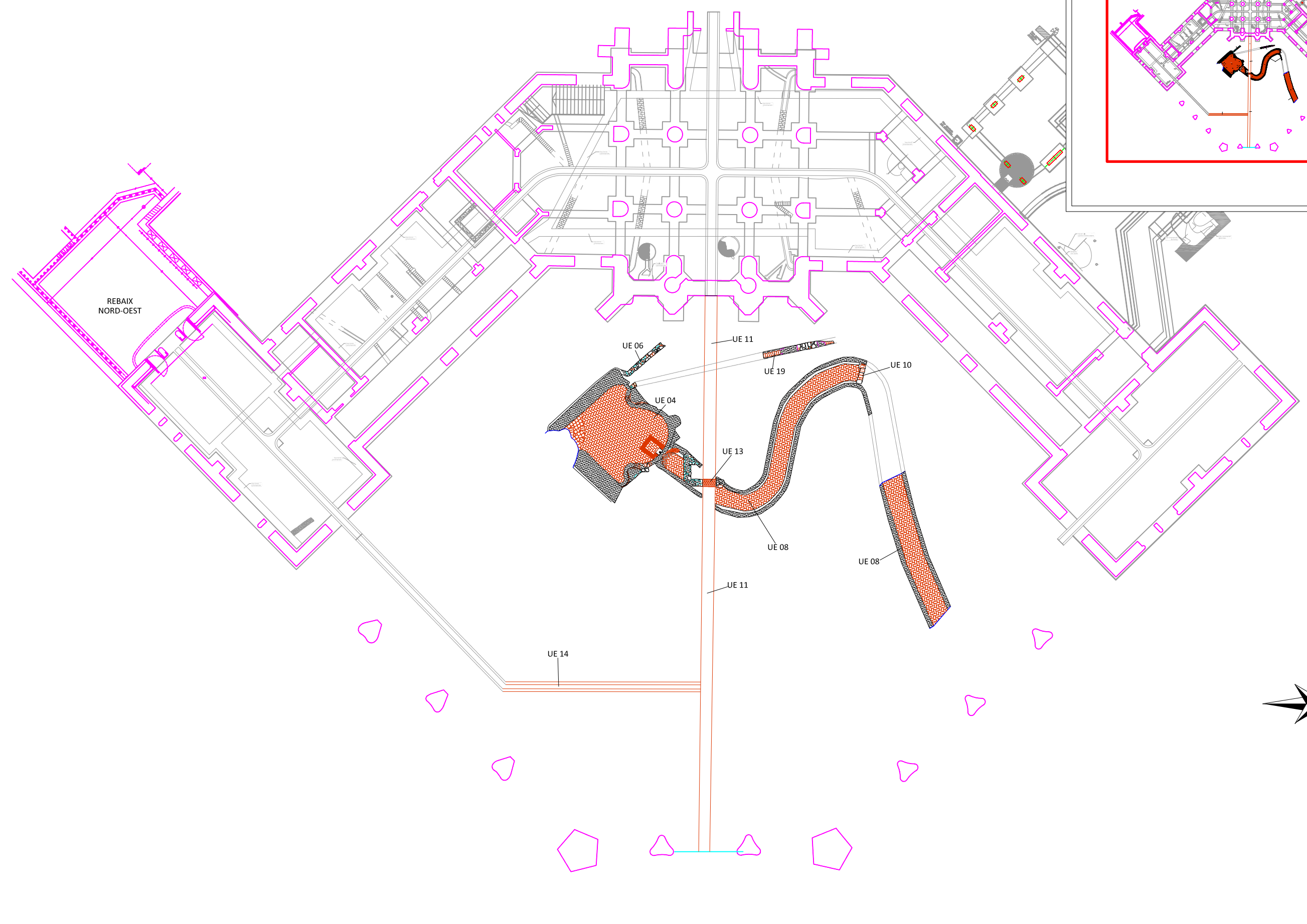

Ortofotomatge 1:2.500

INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, pavelló de l'Administració - sales annexes carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 / carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372		TÍTOL DEL PLÀNOL Situació de la Intervenció		Codi Servei Arqueologia ICUB 008/13	NÚM. PLÀNOL 1
PROMOCIÓ I FINANÇAMENT Fundació Privada Hospital de la Santa Creu i Sant Pau		DIRECCIÓ TÈCNICA Esteve Nadal Roma	ESCALA 1:50.000 1:5.000	DATA 27/03/13	

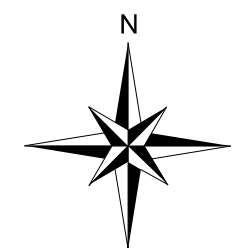

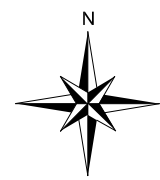
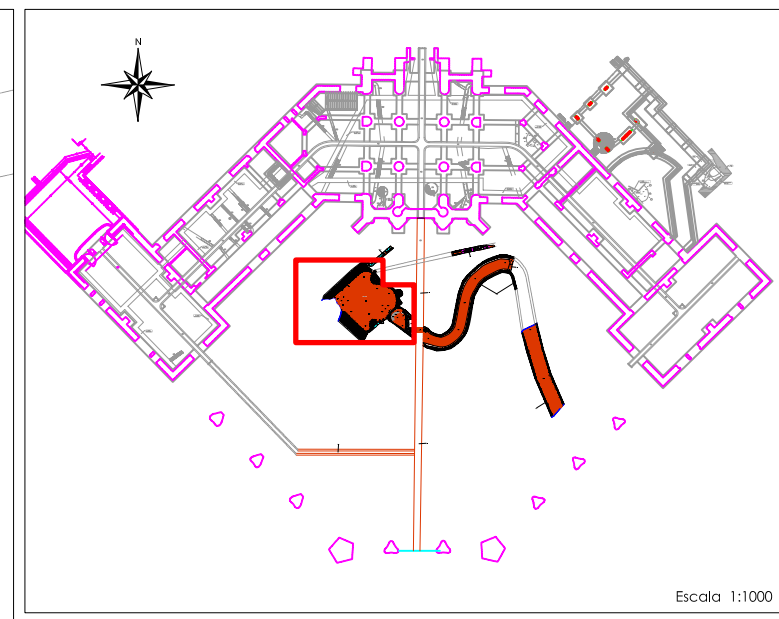
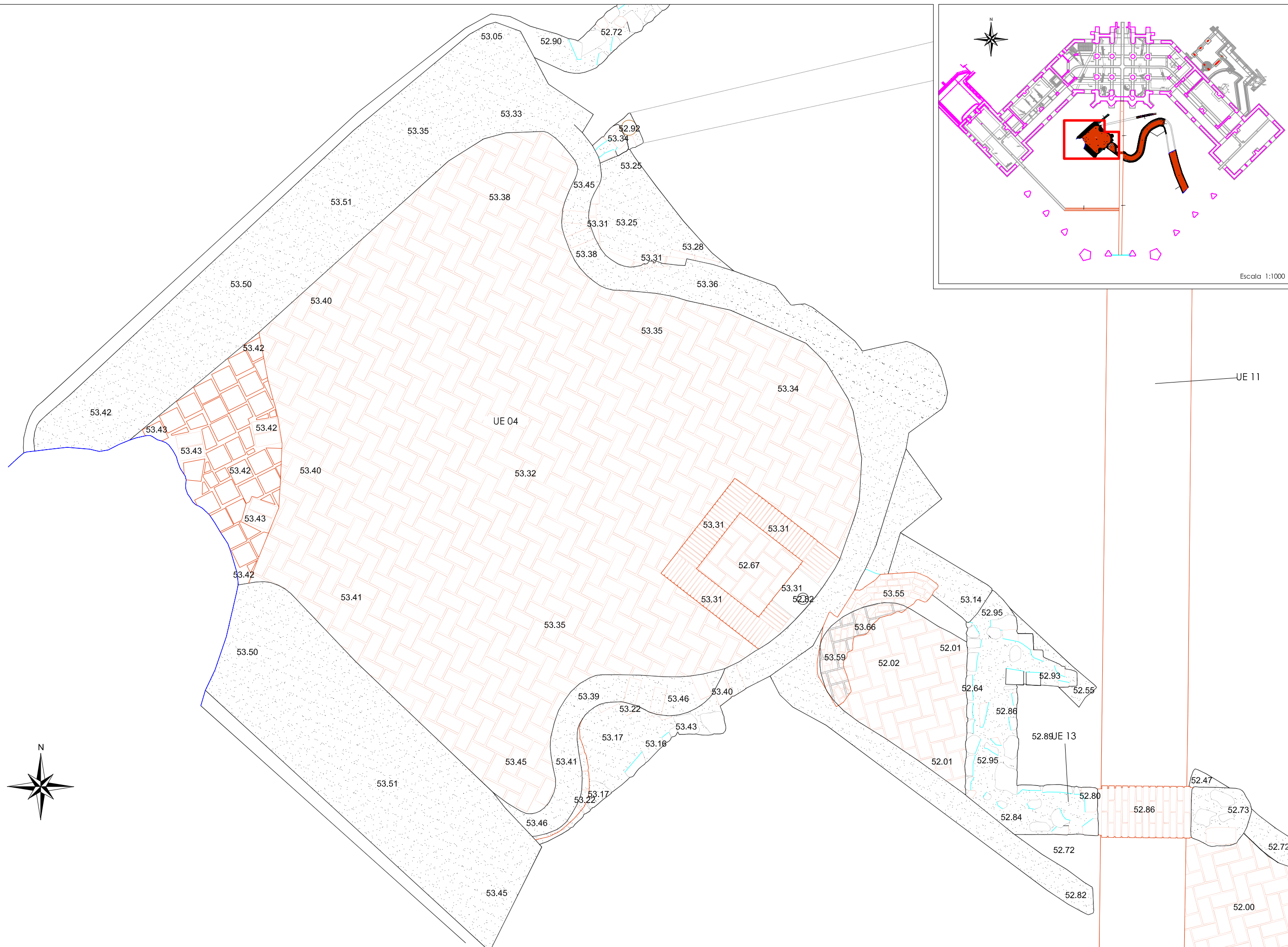
Escala 1:1500

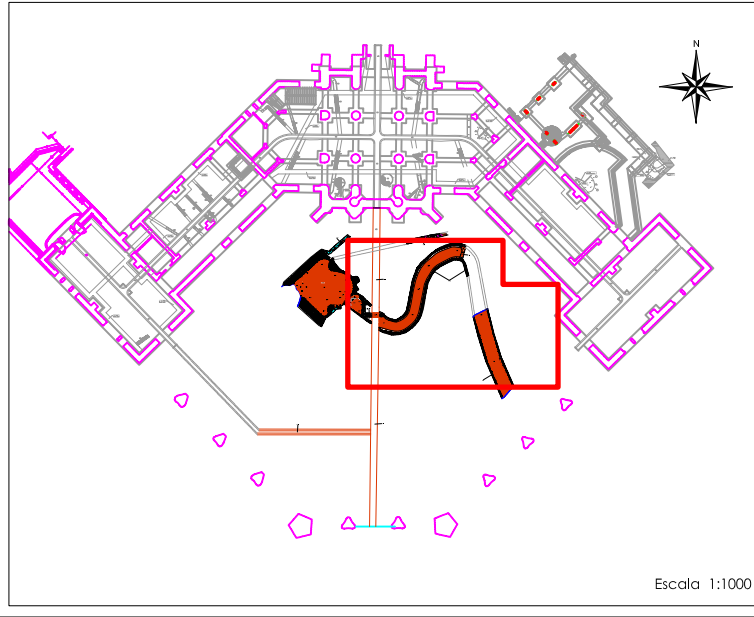

REBAIX
NORD-OEST

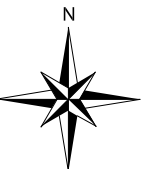
UE 06
UE 11
UE 19
UE 10
UE 04
UE 13
UE 08
UE 08
UE 11
UE 14

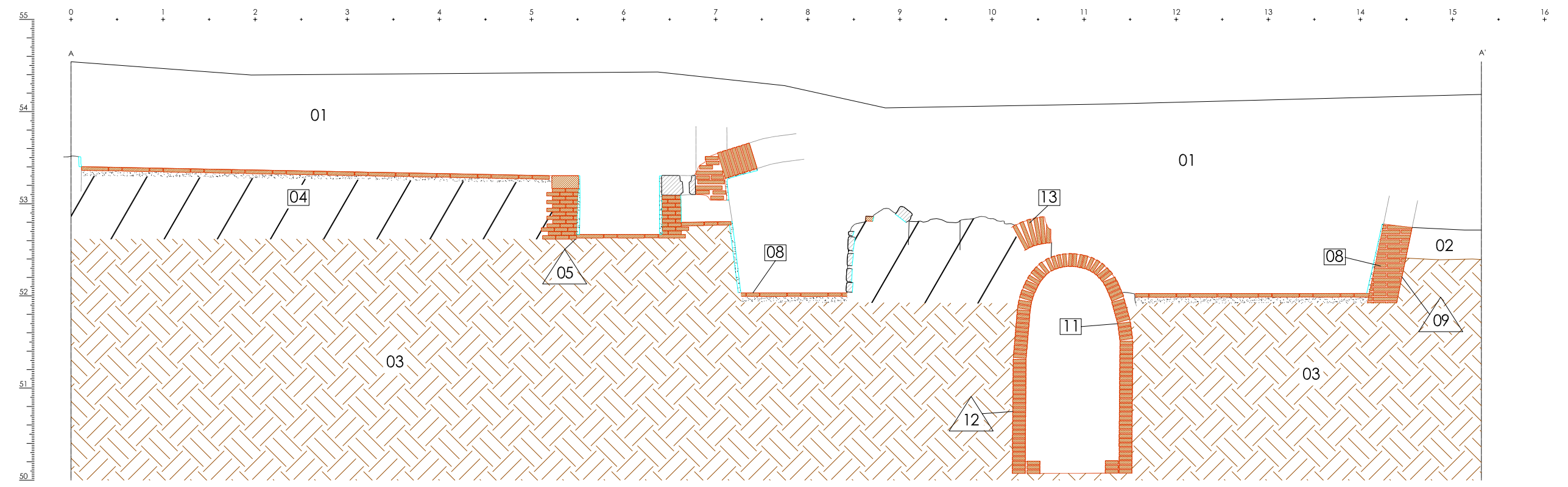
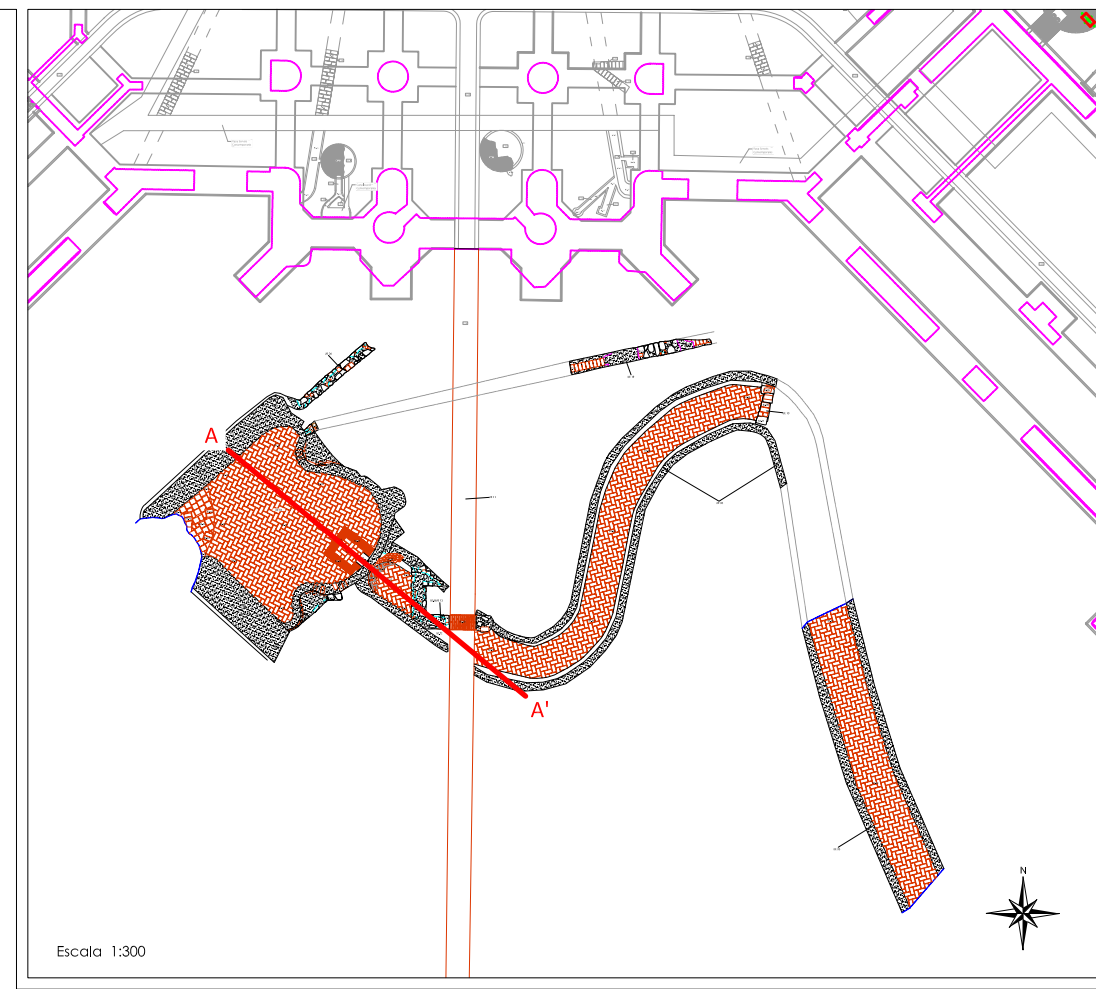

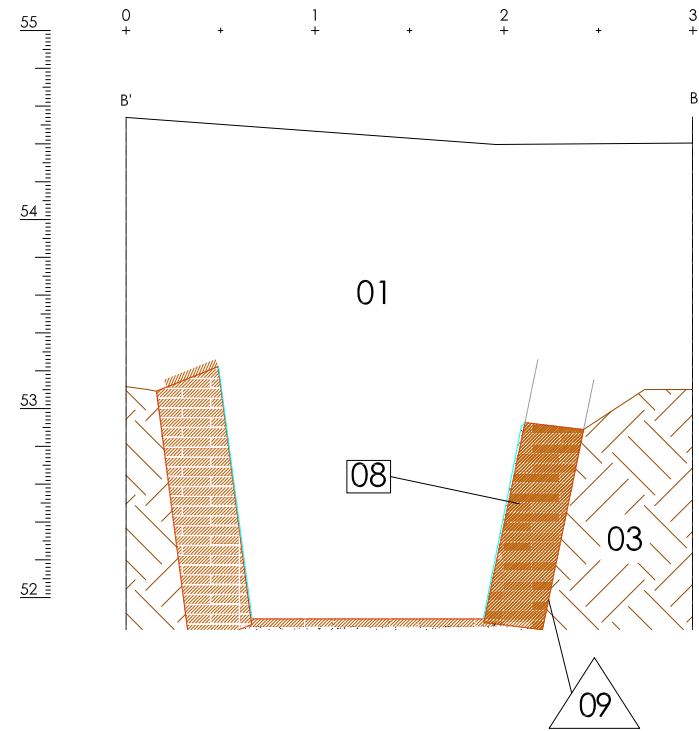
Escala 1:1000

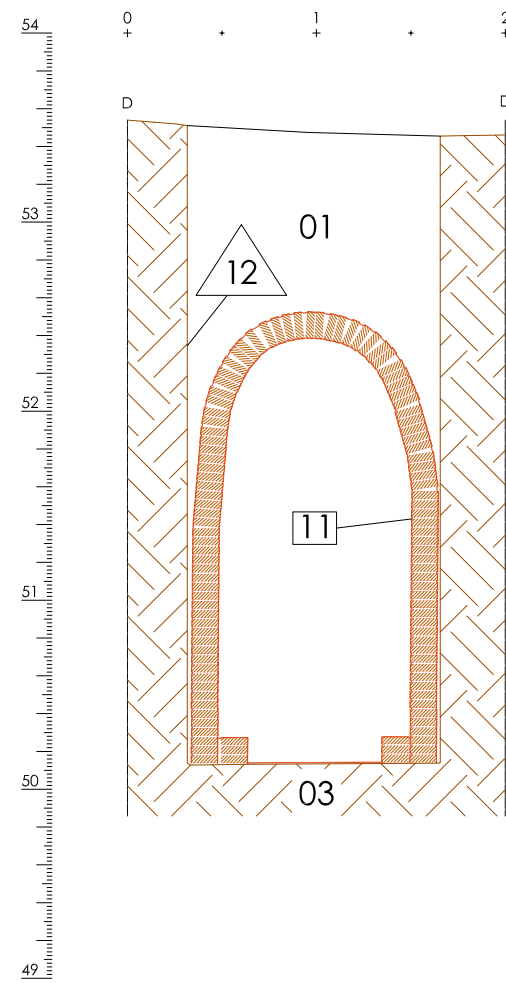
	<p>PROMOCIÓ I FINANÇAMENT</p>	<p>EXECUCIÓ DE L'OBRA</p>	<p>DIRECCIÓ TÈCNICA</p> <p>Oscar de Castro López Esteve Nadal i Roma</p>	<p>INTERVENCIÓ</p> <p>Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració, carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 / carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau - Pavelló de l'Administració - Sales Annexes</p>	<p>CODI</p> <p>008/13</p>	<p>ESCALA</p> <p>1:75</p>	<p>NOM DEL PLÀNOL:</p> <p>Planta del canal UE 08 i del tapiat UE 10 i traçat del col·lector UE 11.</p>	<p>DATA</p> <p>27/03/2013</p> <p>NOM FITXER</p> <p>Planta Memòria Annexes Administració.dwg</p>	<p>PLÀNOL NÚM.</p> <p>4</p> <p>FULL...DE...I...</p>
--	-------------------------------	---------------------------	--	--	---------------------------	---------------------------	--	---	---

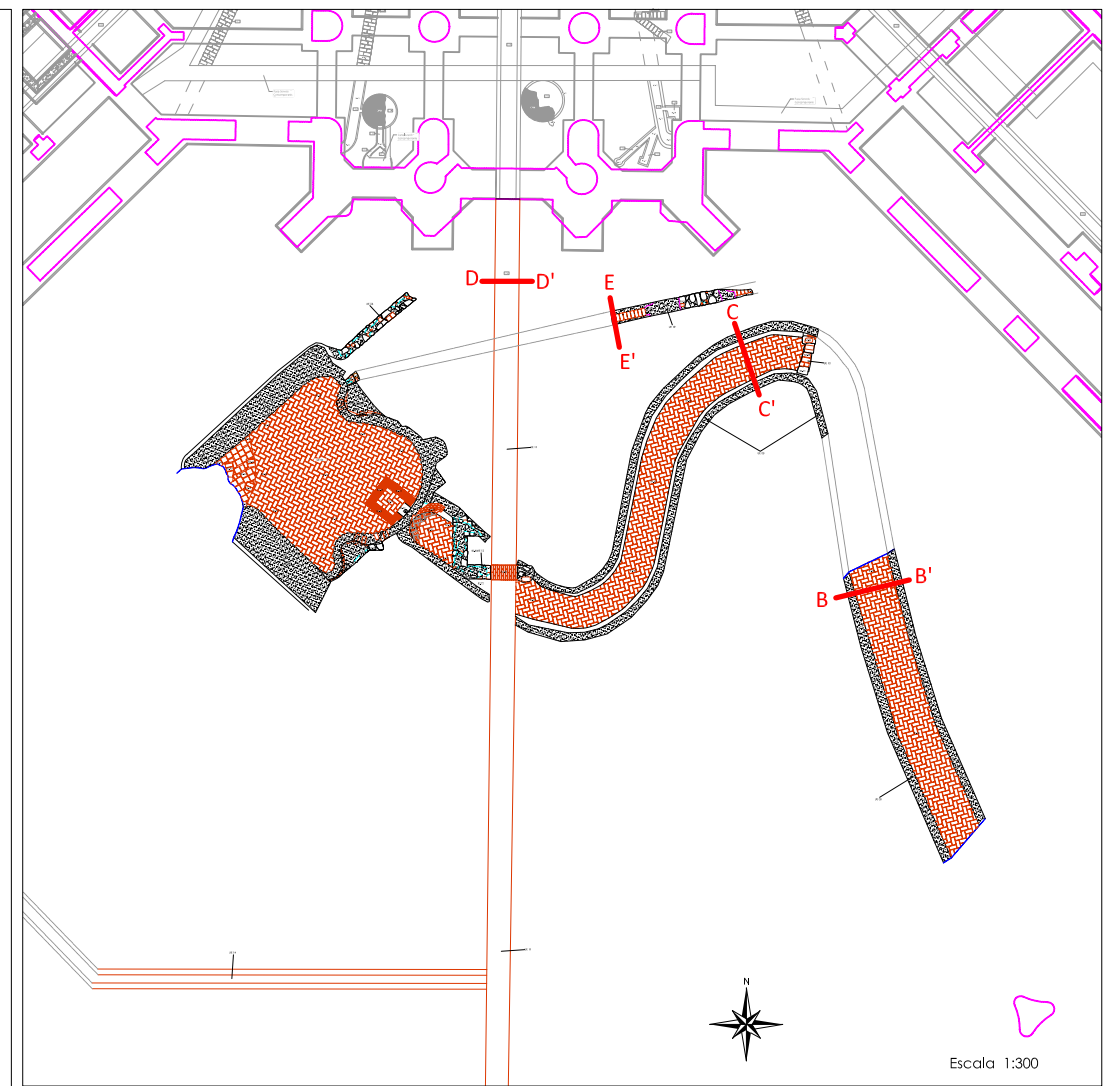
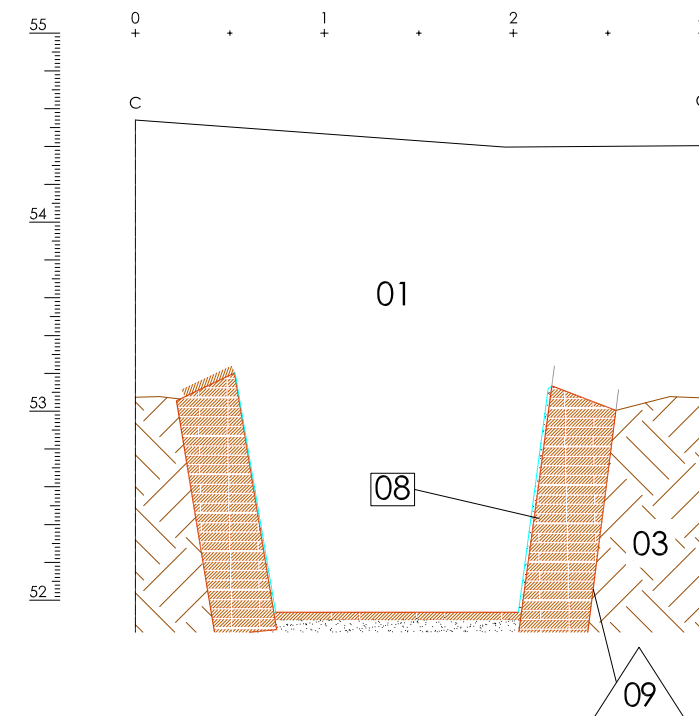
SECCIÓ B-B'

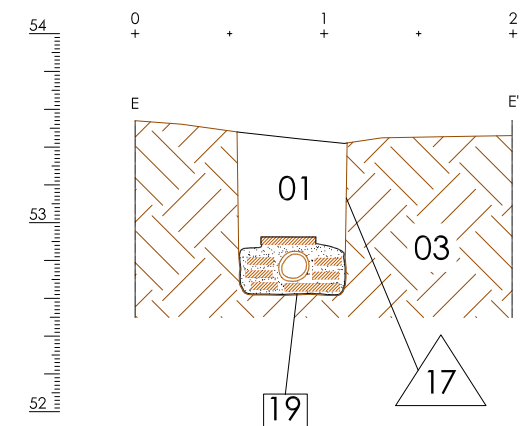
SECCIÓ D-D'

SECCIÓ C-C'

SECCIÓ E-E'

Intervenció arqueològica

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Pavelló de l'Administració – Sales Annexes,
carrer de Sant Antoni Maria Claret, 167-171 / carrer de Sant Quintí, 55-95 /
carrer del Mas Casanovas, 70-90 i carrer de Cartagena, 334-372
Barcelona, el Barcelonès

Actium®**ANNEX 4. UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES**

INTERVENCIÓ		CODI BCN	UE	1
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes		008/13		
MUNICIPI I COMARCA		ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès		2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR		
Positiva				
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA	
Estrat d'anivellament	54,60	53,20	1,40	

COBREIX	02, 04, 06, 08, 10, 13, 14, 18, 19	TALLA	FARCEIX
COBERT PER		TALLAT PER	FARCIT PER
S'ADOSSA	20	IGUAL A	
SE LI ADOSSA		S'UNEIX A	

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Estrat d'anivellament per tal de procedir a la construcció de les escales i del jardí de l'entrada del Pavelló de l'Administració.	
CRONOLOGIA	s.XX

INTERVENCIÓ		CODI BCN	UE	2
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes		008/13		
MUNICIPI I COMARCA		ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès		2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR		
Positiva				
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA	
Estrat geològic	53,20	52,60	0,60	

COBREIX	03	TALLA	FARCEIX
COBERT PER	01	TALLAT PER	FARCIT PER
S'ADOSSA		IGUAL A	
SE LI ADOSSA		S'UNEIX A	

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Terreny geològic.	Estrat argilós, rogenc i compacte.
CRONOLOGIA	

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	3
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Positiva			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
Estrat geològic	52,60		

COBREIX	TALLA	FARCEIX
COBERT PER 02, 18	TALLAT PER 05, 09, 12, 15,16	FARCIT PER
S'ADOSSA	IGUAL A	
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A	

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Terrent geològic.	Tortorà.

CRONOLOGIA

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	4
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Estructura			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
font	53,43	52,60	0,83

COBREIX	TALLA	FARCEIX	05
COBERT PER 01	TALLAT PER	FARCIT PER	
S'ADOSSA	IGUAL A		
SE LI ADOSSA 06, 08, 10, 19	S'UNEIX A		

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Font ornamental de planta poligonal, corresponent al Mas Xifré.	

CRONOLOGIA s.XIX

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	5
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Negativa			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
rasa de construcció UE 04	53,43	52,60	0,83

COBREIX	TALLA	02, 03	FARCEIX
COBERT PER	TALLAT PER		FARCIT PER
S'ADOSSA	IGUAL A		04
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A		

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Rasa de construcció de la font UE 04.	
CRONOLOGIA	s.XIX

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	6
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Estructura			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
Mur	52,90	52,40	0,50

COBREIX	TALLA		FARCEIX	07
COBERT PER	TALLAT PER		FARCIT PER	
S'ADOSSA	IGUAL A			
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A			

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Mur de funcionalitat indeterminada. Clarament relacionat amb la font.	Pedres desvastades lligades amb morter de calç.
CRONOLOGIA	s.XIX

INTERVENCIÓ		CODI BCN	UE	7
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes		008/13		
MUNICIPI I COMARCA		ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès		2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR		
Negativa				
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA	
rasa de construcció UE 06	52,90	52,40	0,50	

COBREIX	TALLA	02	FARCEIX	
COBERT PER	TALLAT PER		FARCIT PER	06
S'ADOSSA	IGUAL A			
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A			

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Rasa de construcció del mur UE 06.	
CRONOLOGIA	s.XIX

INTERVENCIÓ		CODI BCN	UE	8
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes		008/13		
MUNICIPI I COMARCA		ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès		2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR		
Estructura				
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA	
canal	53,24	51,85	1,39	

COBREIX	TALLA		FARCEIX	09
COBERT PER	TALLAT PER	12, 16	FARCIT PER	01, 10
S'ADOSSA	IGUAL A			
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A			

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Canal d'aigua de planta sinuosa, que transcorre des de la font en direcció al carrer.	Estructura de maons lligats amb morter de calç. Pareds divergents i en algun punt conserva el coronament.
CRONOLOGIA	s. XIX

INTERVENCIÓ		CODI BCN	UE	9
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes		008/13		
MUNICIPI I COMARCA		ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès		2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR		
Negativa				
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA	
rasa de construcció UE 08	53,24	51,85	1,39	

COBREIX	TALLA	02, 03	FARCEIX	
COBERT PER	TALLAT PER		FARCIT PER	08
S'ADOSSA	IGUAL A			
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A			

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Rasa de construcció del canal UE 09.	

CRONOLOGIA	s. XIX
------------	--------

INTERVENCIÓ		CODI BCN	UE	10
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes		008/13		
MUNICIPI I COMARCA		ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès		2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR		
Estructura				
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA	
Mur	52,98	51,96	1,02	

COBREIX	TALLA		FARCEIX	08
COBERT PER	TALLAT PER		FARCIT PER	
S'ADOSSA	IGUAL A			
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A			

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Tapiat del canal UE 08.	Fragments del propi canal UE 08, disposats a mode de mur per procedir al tapiat del canal, fruit del procés de construcció de l'HSCSP.

CRONOLOGIA	s. XX
------------	-------

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	11
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Estructura			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
col·lector	52,52	50,12	2,40

COBREIX	TALLA	FARCEIX	12
COBERT PER	TALLAT PER	FARCIT PER	
S'ADOSSA	IGUAL A		
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A		

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Col·lector principal del Pavelló de l'Administració. Creua el solar des de l'entrada del Pavelló vers el carrer.	
CRONOLOGIA	s. XX

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	12
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Negativa			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
rasa de construcció UE 11	52,52	50,12	2,40

COBREIX	TALLA	02, 03, 08	FARCEIX
COBERT PER	TALLAT PER		FARCIT PER
S'ADOSSA	IGUAL A		11
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A		

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Rasa de construcció del col·lector UE 11.	La seva construcció malmet el canal UE 08.
CRONOLOGIA	s. XX

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	13
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Estructura			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
reforç	52,86	51,94	0,92

COBREIX	11	TALLA	FARCEIX
COBERT PER	01	TALLAT PER	FARCIT PER
S'ADOSSA	08	IGUAL A	
SE LI ADOSSA		S'UNEIX A	

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Reforç de maons del col·lector UE 11.	Disposat a l'alçada en què el col·lector seccionà el canal UE 08. Aquest reforç es recolza a les parets del canal UE 08.

CRONOLOGIA	s. XX
------------	-------

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	14
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Estructura			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
Claveguera	52,51	51,95	0,56

COBREIX		TALLA	FARCEIX	15
COBERT PER	01	TALLAT PER	FARCIT PER	
S'ADOSSA	11, 20	IGUAL A		
SE LI ADOSSA		S'UNEIX A		

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Claveguera provinent del costat oest del pavelló de l'Administració, que connecta amb el col·lector UE 11.	Parets i solera de maons lligats amb ciment.

CRONOLOGIA	s.XX
------------	------

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	15
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Negativa			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
rasa de construcció UE 14	52,51	51,85	0,66

COBREIX	TALLA	02, 03	FARCEIX
COBERT PER	TALLAT PER		FARCIT PER
S'ADOSSA	IGUAL A		14
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A		

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Rasa de construcció de la claveguera UE 14.	
CRONOLOGIA	s. XX

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	16
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Negativa			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
rasa de construcció UE 20	53,20		

COBREIX	TALLA	02, 03, 08, 19, 17	FARCEIX
COBERT PER	TALLAT PER		FARCIT PER
S'ADOSSA	IGUAL A		
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A		

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Rasa de construcció del Pavelló de l'Administració de l'HSCSP.	
CRONOLOGIA	s. XX

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	17
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Negativa			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
Rasa de construcció UE 19	53,48	52,62	0,86

COBREIX	TALLA	02	FARCEIX
COBERT PER	TALLAT PER	16	FARCIT PER
S'ADOSSA	IGUAL A		19
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A		

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Rasa de construcció de la canalització de ceràmica UE 19.	
CRONOLOGIA	s. XIX

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	18
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Positiva			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
Estrat d'anivellament	53,20	51,90	1,30

COBREIX	TALLA	03	FARCEIX
COBERT PER	TALLAT PER	01	FARCIT PER
S'ADOSSA	IGUAL A		
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A		

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Estrat d'anivellament, situat al nord de la font UE 04.	Heterogeni, amb runa, carbons, etc..
CRONOLOGIA	s. XIX-XX

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	19
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Estructura			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
canalització	53,04	52,62	0,42

COBREIX	TALLA	FARCEIX	17
COBERT PER	TALLAT PER	FARCIT PER	
01	16		
S'ADOSSA	IGUAL A		
04			
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A		

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Canalització de ceràmica que abasteix d'aigua la font UE 04.	Canalització reforçada amb maons lligats amb morter de calç.

CRONOLOGIA s. XIX

INTERVENCIÓ	CODI BCN	UE	20
HSCSP-Pavelló de l'Administració_Sales annexes	008/13		
MUNICIPI I COMARCA	ANY	ZONA/ÀMBIT	
Barcelona, Barcelonès	2013		
TIPUS	FET/ESTRUCTURA	SECTOR	
Estructura			
DEFINICIÓ	Z SUP	Z INF	POTÈNCIA
edifici			

COBREIX	TALLA	FARCEIX	16
COBERT PER	TALLAT PER	FARCIT PER	
S'ADOSSA	IGUAL A		
SE LI ADOSSA	S'UNEIX A		
01, 11, 14			

INTERPRETACIÓ	OBSERVACIONS
Pavelló de l'Administració de l'HSCSP.	

CRONOLOGIA s.XIX